

ĐC

W-03

587

VĂN HÀ

Cánh hoa màu tím

TẬP TRUYỀN NGÂN

HOÀNG LIÊN THIỆP VĂN HỌC NGHỆ THUẬT TRÀ VINH
2003

cánh hoa màu tím

ĐC. 85
V 121H

V Â N H À

CÁNH HOA MÀU TÍM

Tập truyện ngắn

W 587 / 03

HỘI LIÊN HIỆP VĂN HỌC NGHỆ THUẬT TRÀ VINH
NĂM 2003

Hoa trắng nở về đêm

Tôi đang suy nghĩ mông lung gần một giờ đêm rồi, sắp mãn ca trực; mọi sinh hoạt bên ngoài đều lắng đọng. Tiếng máy điều hòa kêu rè rè thổi ra khí lạnh dịu dịu. Tôi ngồi nhìn từng giọt nước rơi đều từ chai dịch truyền chảy vào người bệnh, tôi sung sướng như chưa từng có khi thấy nhịp thở đều từ mỗi lồng ngực bệnh nhân. Tôi khẽ huýt sáo đi lần tới giường số 2 - qua ống Stethoscope tôi nghe rõ từng tiếng tim đập êm đềm vọng vào tai. Điểm nhẹ vào động mạch chi kiểm tra mạch, nhiệt an toàn ghi vào hồ sơ bệnh án.

Tiếng chân người nhỏ nhẹ từ ngoài hành lang vọng vào nghe rất thân quen. Không quay lại tôi cũng đoán biết người đến nhận ca trực là ai. Cánh cửa khiêm nhường động dẩy nhẹ nhàng. Tiếng chân dừng lại sau lưng, tôi ngẩng lên.

- Chào bác sĩ!

- Chào anh, bệnh ổn chứ?

Thấy người đối diện ánh mắt có vẻ mệt mỏi, nhưng không muốn giấu nét sung sướng yêu đời. Tôi thầm ý chia vui.

- Sao bác sĩ không nghỉ tiếp đi, tôi có thể thay thế được mà! Số máu giảm đột ngột không khéo sẽ bị choáng đó!

- **Cám ơn anh! Tôi thấy vẫn khỏe! Có lẽ vì niềm vui đã**

ôn biết số gì nữa. Trên tàu tiếng người
tiếng súng chông tra như điên cuồng.

Đấy mặt anh cho ghê không cái tôi lung băng như sắt

rõ đây đã thừa thãi

ngoại quốc mà xem

chính anh ta còn

tiếp theo... tôi không c

là hoảng và vàng rên

Đấy anh đừng sợ quá

vấn mớ đất ngạo ngạo cho mừng người

vật chất lại còn dèo bông muôn làm dân

thường sinh mang bản thân. Vẫn vô tình

- Sợ không kịp có máu? Phải chi máu của tôi đồng nhóm tôi cũng hiến cho. Tôi nói qua loa.

- Chắc là không kịp rồi! Vì thời buổi khó khăn ít ai sẵn lòng từ thiện. Ngày mai họp giao ban tôi sẽ báo cáo và vận động cán bộ nhân viên. À, còn em sốt xuất huyết anh theo dõi thể nào?

- Theo tôi thì ngày thứ tư sắp qua đỉnh cao nguy hiểm - tỷ lệ tử vong giảm. Hiện tại mạch, huyết áp đang ổn định: mạch hơi nhanh nhỏ, huyết áp 80/50mm hg. Bụng bớt chướng hy vọng rất khả quan. Tôi có cho thêm 50mg Hydrocortisone. Coi bộ người nhà sốt ruột lắm. Thuốc ở đây có sẵn mà cứ nài nỉ xin mua thêm thuốc ở bên ngoài. Tôi không cho nhưng mà không biết ai mách bà ấy mua một lúc hai, ba lọ Solucortef. Giá chợ đen mỗi lọ 500đ! Có thêm thì cũng tốt nhưng...

Bác sĩ Lê Hồng ngắt lời:

- Anh có biết hoàn cảnh của em bé này không? Cha mẹ chết hết rồi. Vượt biên xuất ngoại bị mất tích năm 1978. Cháu ấy bây giờ chỉ còn duy nhất có bà nội. Hồi chiều bà ấy thiếu điều gây lớn chuyện với tôi. Anh coi, bệnh cháu bé như vậy mà bà ấy nằng nặc đòi xin chuyển đi bệnh viện Chợ Quán. Tôi khuyên ở lại vì không hiểu bệnh cảnh của cháu bà đang tình trạng Shock mà bà muốn làm giặc và cứ ngỡ tôi làm khó, dễ bà!

- Cũng tại người ngoài tác động làm cho bà ta mất cả niềm tin đó mà. Tôi định nói thêm thì bệnh nhân giường bên có tiếng động. Cả hai chúng tôi mất hướng về em bé sốt rét

tiểu huyết sắc tố đang trần trở. Bác sĩ Lê Hồng nhanh chân đến bên em bé. Vì đây là thành quả đầu tiên dĩ nhiên Lê Hồng phải quan tâm như vậy.

Tôi nhìn theo Lê Hồng không biết nghĩ điều gì mơ hồ, tự nhiên cười. Lê Hồng bắt gặp nụ cười không tên của tôi. Đôi mắt tròn xoe gương đôi mi cong vút nhìn tôi. Đôi mày liễu cao nhẩn lại quắc mắt:

- Anh cười gì, giỡn mặt bác sĩ hả? Gương mặt trái xoan nghênh nghênh trông dễ ghét. Tôi chối lảng.

- Tôi buồn ngủ nên cười để chống ngủ vậy mà! Sao rồi - thằng bé cứng của cô thế nào?

- Thôi nha!... Anh hết ca trực rồi không lo về ngủ đi ở đó lo xạo sự. Xin lỗi... tôi là bác sĩ nhá!

- Đôi mắt to đen ném một cái nhìn thật dài làm tim tôi bồi hồi xao xuyến. Trông vẻ mặt oai nghiêm của cô tôi không thể nhin cười. Tôi cứ mãi đứng yên như đang bị cô hình phạt. Bỗngưng Lê Hồng rối rít lên.

- Ý kìa!... chai nước sắp hết anh nhanh thay chai khác giùm em đi! Tôi giả vờ làm tên phản nghịch.

- Xin lỗi, giờ này tôi đã hết phận sự ở đây rồi nha, sao bác sĩ còn lệnh tôi chi nữa.

- Chứ sao, ai bảo anh còn rà rê ở đây làm gì?

Tôi loay hoay với dụng cụ truyền dịch thì tiếng động cơ rú dài từ ngoài cổng hướng về khoa cấp cứu. Lê Hồng hé cửa ra nhìn bất chợt Lê Hồng kêu khẽ:

- Anh Châu lại xem kìa!
- Chắc là có "*Khách mới*" của mình rồi!
- Vậy thì anh lo chuẩn bị tư thế nhé!

Tôi còn đứng nán lại cửa ngóng theo dáng người bé con chạy xốc xếch về khoa nhi. Hai đứa tôi quay trở vào trong. Người đàn bà đặt em bé xuống giường mếu máo giọng van cầu khẩn thiết. Không đợi chị ta nói được lời nào. Chúng tôi bắt tay ngay vào việc.

Lệ Hồng "*vũ khí*" trên tay dò dẫm từng thao tác để tìm dấu vết nghi ngờ, nhưng hoàn toàn lạc hướng.

Đứa bé da tím tái, môi thâm đen, mắt đứng ngược tròn. Tôi mò mẫm các chi tìm động mạch, một tay xoa bóp tim ngoài lồng ngực. Một lúc tôi ngưng tay để nhường cho Lệ Hồng lắng nghe tiếng đập của tim. Bỗng ánh mắt Lệ Hồng rực sáng.

- Cố gắng lên, tim vừa đập nhẹ! Anh tiêm cho bé giùm em 1/2 ống Adrenaline vào ngay cơ tim, 1/2 ống cho vào dây dịch truyền, nhanh tay lên nhé.

Lệ Hồng thay tôi tiếp tục xoa bóp tim. Ba phút trôi qua gần như tuyệt vọng. Vừa lơ tay mỗi một thì cũng vừa lúc em bé hé mồm hướm hơi lên. Chúng tôi không giấu được nỗi vui mừng đến reo lên to tiếng.

- Có kết quả rồi! Hy vọng rồi! Anh cho em máy hút đàm nhớt nhanh lên.

Mệnh lệnh của Lệ Hồng lúc này nghe sao rất đổi yêu thương. Tôi nhắc bồng chiếc máy đặt xuống gần bên giường bệnh.

Mở con tắc - chiếc máy nổ ro ro hút hết dịch làm nghẹt khí quản. Da dẻ em ngả lại màu nhạt hồng. Tôi gấn cho em thêm bình oxy tiếp hơi. Giây phút căng thẳng đã qua, tôi lo chỉnh lại dịch truyền.

Lệ Hồng trở lại bàn bia-rô ngồi bắt đầu từ bệnh án. Tôi sẵn sàng chờ bệnh. Lệ Hồng nhìn tôi thử thách.

- Theo ý anh thì bệnh này chẩn đoán như thế nào?

Tôi cảm thấy như gương mặt tôi đỏ rần.

- Chắc có lẽ... Tôi lúng túng: một phế quản, phế viêm, hai hội chứng não cấp, ba...

Lệ Hồng vội gắt.

- Chẩn đoán gì mà lung tung vậy. Đôi mày liễu uốn cong lại. Tôi cảm thấy quê quê.

- Vậy chứ tôi có khám kỹ đâu! cứ lo mà...

- Thôi được, anh cứ xem lại. Mà thôi, anh xử trí thuốc đã.

Tôi thoáng tự ái và bực mình. Còn đang do dự bỗng người đàn bà từ bên ngoài chạy vào quỳ phục dưới gối chúng tôi nước mắt ràn rụa.

Lệ Hồng nâng tay chị mới ngồi. Chị ta kể lễ than van rất cảm động. Lệ Hồng tìm hiểu.

- Chị cho tôi biết em bé khởi bệnh cách đây đã mấy ngày rồi?

- Dạ... cháu nóng cách đây ba ngày. Tôi mua thuốc ngoại nhập cho con tôi uống mà sao thấy con tôi càng ngày càng nặng thêm. Tôi mới đem đến mấy thầy chích tư cũng không bớt. Bác sĩ ơi... làm ơn, làm phúc cứu con tôi.

- Tôi khuyên chị hãy bình tĩnh. Bệnh của em bé khá nặng, chúng tôi sẽ tận tình cứu chữa, hy vọng sẽ có kết quả. Còn nếu như chẳng may... thì cũng là nỗi buồn chung. Đáng tiếc là bà con ta hiện nay vẫn cứ lầm lẫn trong quan niệm dùng thuốc và hiểu biết về bệnh tật quá sai lệch nên chủ quan. Quý thuốc ngoại nhập mà xem thường thuốc ta. Công nhận thuốc ngoại rất tốt nhưng mà thầy thuốc chẩn bệnh sai thì càng tai họa khôn lường.

Người đàn bà thủ nã bước ra khỏi phòng. Em bé lại tái cơ co giật da dẻ tím ngắt, ngưng thở. Dịch nâu tràn ra mồm, ra mũi. Chúng tôi lại nỗ lực cấp cứu. Tôi chưa kịp sử dụng máy hút đàm nhớt. Lệ Hồng lệ làng đặt miếng gạc lên miệng bé, mồm qua mồm dùng buồng phổi của mình truyền hơi thở cho em bé. Đến khi tôi kéo máy hút đàm lại gần giường bệnh thì sợi dây điện vướng vào chân giường làm đứt phăng không sao ghim vào ổ điện để khởi động máy. Trong khi chờ tôi nối lại sợi dây. Lệ Hồng cắt một đoạn dây dịch truyền thọc vào miệng em bé rồi dùng hơi miệng của mình hút đàm nhớt cho bé thông đường thở.

Tôi nghe gai ốc nổi rần rần ngoài da. Tôi thật sự cảm phục việc làm của Lệ Hồng. Em bé khọt khẹt rồi hướn hướn vài lần. Lồng ngực em các cơ chuyển động mạnh và hơi thở bất nhịp thoi thóp.

Lệ Hồng ngoẻo cổ nhìn tôi nở nụ cười, ánh mắt long lanh niềm vui mãn nguyện. Tôi cũng nghe tim mình rung động một tình cảm băng khuâng.

Đứa bé thở đều. Lệ Hồng mân mê thóp bé ra hiệu. Tôi đặt tay lên đầu thóp bé phồng to. Thế là chúng tôi chuyển sang thủ thuật chọc dò tủy sống lấy nước não tủy. Vừa chọc mũi kim xuyên thích phup vào nước bắn ra thành tia có vòi màu hồng nhạt dùng đục lần máu và mủ.

- Hội chứng não cấp - viêm màng não mủ! Tôi khẳng định. Lệ Hồng gật đầu tán đồng. Tôi buông bé ra cổ em cứng nhắc.

Tôi ghi vào hồ sơ những liều thuốc tấn công. Lệ Hồng đứng nép sau lưng tôi theo dõi. Vô tình tôi ngẩng lên bất gặp nụ cười và không hiểu tại sao tôi cứ cần viết, gãi đầu.

Bé đã ổn định thì các em khác lại thay nhau làm rộn. Đứa sốt xuất huyết sau giờ ngủ li bì bất chợt ngồi chồm dậy ngơ ngác gọi bà nội inh ỏi.

Chúng tôi kiểm tra lại toàn bộ bệnh án trong phòng. Sinh hoạt bên ngoài gây tiếng động vọng vào, tôi sức nhớ vội hé cánh cửa ra. Ngoài trời màn đêm vừa hửng sáng. Gió sớm thổi tạt vào người tôi nghe dịu mát khắp tâm hồn.

Chiếc xe Mazda chức sẵn tự bao giờ? Tôi trông thấy bà lão đang phân bua gì với anh tài xế mà chỉ nghe anh ta lớn tiếng cộc cằn.

- Bà tính lại xem, bây giờ giấy hợp đồng đã làm xong. Phòng giao thông đã cắt đứt chuyến chạy khách của tôi

ngày nay rồi. Giấy điều xe tôi chuyển viện đi thành phố Hồ Chí Minh. Bây giờ bà đổi ý thì phải tính thế nào khỏi thiệt hại cho tôi chứ!

Không hiểu bà ấy giằng xếp ra sao mà anh tài xế nổ máy - trở đầu xe ra cổng phóng vút trong màn sương, cuốn theo làn khói trắng lãnh đang rồi tan dần theo gió.

Người đàn bà đôi mắt còn ướt lệ nhìn bà lão rồi nhìn sang chúng tôi. Không hiểu chị nghĩ điều gì mà trông ánh mắt chị rực sáng một niềm vui.

Đến giờ vệ sinh, tất cả mọi người đều vào trong để lo thay chăn, áo cho con. Tôi thấy chị đến bên đứa bé con chị nhìn âu yếm. Chị không còn khóc nữa mà đôi môi chị hé nở nụ cười.

Tôi quay lại, Lệ Hồng nhìn tôi bốn mắt bàn giao bằng một cử chỉ thay lời tạm biệt và hứa hẹn.

Ngoài cổng bệnh viện một rừng hoa trắng đang nở rộ, từng cánh mỏng trắng chuyển mình trong nắng sớm mang hương xuân đến cho mọi người. Và tôi, một đóa hoa hồng chen nở trong tim.

24-7-85

Cánh hoa màu tím

Mưa bão cuốn đi những sợi nước về với biển trả lại nền trời trong veo nắng ấm. Những lão cây già cằn cỗi đã từng làm nhân chứng cho thế sự thăng trầm thay mặt đổi tên, nay như trẻ lại vươn cành vẫy gọi mùa xuân. Các lối đi mở rộng mời đón khách tha hương người đến, kẻ về.

Ngôi nhà nền đúc cao ráo, mái ngói xây dựng kiến trúc theo thời Pháp thuộc. Dù có giậm vá tân trang nhiều lần, nhưng vẫn không biến đổi được dáng nét cổ kính nguyên sơ của nó. Vòng rào bao quanh - chân tường xây đá xanh kiên cố. Giàn hoa thiên lý uốn cong hình bán nguyệt xum xuê hoa lá che mát cổng vào. Cánh cửa luôn khép kín. Người chủ nhà cẩn thận treo tấm bảng (coi chừng chó dữ), để biệt lập và tránh mọi sự giao tiếp lời thôi với người xung quanh. Người đàn ông mặc sắc phục bộ đội đứng tần ngần trước cổng thật lâu, vẻ mặt ông ta phân vân lo lắng khó hiểu. Người phụ nữ từ trong nhà bước ra dáng điệu thư thả, trông kiểu cách như một bà mệnh phụ quý phái.

- Xin lỗi! Ông tìm ai?

Người đàn ông đứng lặng im nhìn bà ta trân trối, bỗng nhiên bà ta tỏ ra bối rối, vẻ mặt trông biến sắc. Tay run run mở cửa. Giây phút kích cảm xúc động - người khách lạ đã tự nhiên.

- Xin phép bà! Tôi có thể vào được chứ?

Dù cố gắng kìm chế nhưng bà ta vẫn lạc giọng:

- Tất nhiên, mời anh vào!

Người khách lạ lặng lẽ bước từng bước chậm đi thẳng vào trong. Theo sau, người đàn bà lộ vẻ lo lắng rụt rè.

Họ đã khuất vào trong tôi không còn lý do gì để nấn ná tò mò. Nhiệm vụ của tôi là người chỉ đường đưa lối đã nhiệt tình quá trớn, khi nghe ông khách lạ hỏi thăm nhà của nhỏ bạn mà tôi rất có cảm tình trong nhóm bạn gái của tôi. Hiếu Hạnh - người con gái dịu dàng khả ái, nét na thùy mị, có cặp mắt to - đen láy. Hàng mi dài che khuất ánh sao rơi lấp lánh trên khuôn mặt của nàng. Tôi như kẻ bị đắm chìm trong đôi mắt ấy. Không biết mối quan hệ giữa người đàn ông và mẹ của Hiếu Hạnh ra sao? Tôi cảm nhận ra họ có vấn đề gì rất nghiêm trọng. Qua thái độ và cử chỉ của hai người đủ để tôi kết luận. Định ngày mai vào lớp học - gặp em, tôi sẽ báo công và tìm hiểu thêm chi tiết. Nào ngờ liên tiếp mấy ngày Hiếu Hạnh luôn bỏ học. Tôi nôn nóng muốn đến nhà, nhưng không biết mượn cớ gì để đến. Sự lo lắng nhớ nhung đã làm tôi ngẩn ngơ, ngơ ngẩn như kẻ tâm thần đang giai đoạn trầm cảm. Kể từ hôm đó tôi chợt hiểu ra rằng: em là một nửa trái tim tôi!

Mấy hôm sau gặp lại em nơi cổng trường tôi mừng vui khôn xiết. Tôi luôn xoắn xuýt bên em như thể để bù trừ cho những ngày vắng em - tôi hụt hẫng. Niềm vui và sự "ga lăng". Săn đón của tôi không làm em mảy may chiếu cố, trái lại em nhìn tôi chẳng kém gì một con rối vô duyên đang múa may

trước mắt nàng. Tôi vô tình không nhận ra điều đó. Chỉ thấy khác lạ là em ít nói, ít cười hơn và đôi lúc tôi bắt gặp em ngồi một mình tư lự và đôi mắt em rèm mi ươn ướt. Tôi chẳng hiểu được nguyên nhân và cũng không biết làm cách nào để được hỏi han, chia sẻ. Càng ngày em càng muốn xa lánh bạn bè. Dường như em có mặc cảm điều gì thầm kín không thể giải bày. Khoảng cách vô hình càng phát triển thì tình cảm của tôi và em càng thêm lạnh nhạt xa vời. Em lặng lẽ trầm tư như băng giá. Tính hồn nhiên vui vẻ của em và niềm yêu cháy bỏng của tôi chợt tan loãng - Chảy theo dòng đời xuôi ngược cùng thân phận của mỗi người. Tháng lại ngày qua - cuối năm thi tốt nghiệp phổ thông trung học, tôi chẳng may rơi lọt vào nhóm thí sinh "trượt tuyệt". Buồn tình nên xếp bút nghiên, giã biệt mái trường thân yêu bỏ lại sau lưng những kỷ niệm êm đềm thơ mộng tuổi học trò.

Thời gian như bóng câu ngang qua khung cửa sổ. Qui luật tiến hóa của đất trời, vạn vật, con người... tất cả đều ảnh hưởng sự chuyển động của địa cầu; mất còn, thay đổi. Riêng tình yêu thì muôn thuở và kỷ niệm không thể nhạt phai. Tôi và em xa cách nhau hàng chục năm trời, giờ gặp lại nhau trong trường hợp quá bất ngờ. Tại trung tâm giáo dục chính trị; khi tôi cùng nhóm học viên lớp đối tượng Đảng còn đang lao nhao trước giờ lên lớp, vì buổi học đầu tiên nên ai cũng muốn biết mặt giảng viên là ai, ra sao. Riêng tôi đã xem bảng chương trình dán ngang cổng ra vào thấy tên H.H tôi rất ngạc nhiên. Có lẽ nào là em? Tôi đã nghe em cùng gia đình xuất cảnh đã lâu lắm rồi! Người cha của em là sĩ quan chế độ cũ, thời gian cải tạo đã vượt tiêu chuẩn diện H.O nên được xét ưu tiên. Cái mộng xuất ngoại - các cô gái thời nay luôn khát khao mong muốn

kia mà! (?) Hoàn cảnh tôi và em chênh lệch nhau khá xa, nhưng riêng em đối với tôi bao giờ cũng tỏ ra gần gũi. Sự mặc cả tương lai cho con gái của mình - mẹ của em đã toan tính, sắp đặt gần như công thức - máy móc. Đôi khi thể hiện tình cảm và quan điểm của mình - em bị mẹ phản đối và răn đe đủ điều. Lần sau cùng tôi gặp em khi em sắp ra đi, tôi chúc em những lời hoa mỹ phù hợp với người được may mắn như em. Em im lặng cúi đầu không thể hiện vui, buồn vì những lời chúc tụng của tôi. Lúc chia tay, em tặng tôi đóa hoa màu tím, nhụy trắng rưng rưng như giọt sương bám víu từng cánh hoa bé nhỏ yếu mềm. Tôi hỏi em tên của loài hoa, em bảo: Hoa "pho-ghet-mi-nốt".

Tôi đang thả hồn trong cơn hồi ức; kỷ niệm xa xưa liên tiếp hiện về. Hình dáng người con gái năm nào hiện diện trước mắt tôi. Tất cả những gì xảy ra xung quanh tôi đều là vô nghĩa. Trên bục giảng xuất hiện người con gái, tất cả học viên đang ồn ào, bỗng nhiên im lặng - trật tự. Họ sửa soạn tư thế chuẩn bị học tập. Âm thanh phát ra từ hai chiếc loa thùng được thiết kế hoàn chỉnh gắn hai bên góc hội trường vang lên âm sắc rất quen thuộc và câu mở đầu của người giảng viên nghe đượm đầy tình cảm. Tôi như người ngủ mê vừa bị đánh thức; bàng hoàng nhìn lên bục giảng. Sức hút mãnh liệt, nếu như không kềm chế được, tôi sẽ chạy nhanh lên phía trước để nhìn cho rõ có phải là em bằng xương thịt, hay ảo ảnh tôi mơ? Giọng nói êm đềm ngày nào, tôi đã quen nghe, giờ đây như đang rót mật vào tai tôi bao điều mà tôi hằng mơ ước. Quả thật, rõ ràng là em không thể nào nhầm lẫn. Tại sao em còn hiện diện nơi đây với một vai trò mà tôi không thể nào ngờ được? Nhớ thuở còn học sinh tôi đã từng xem rõ lý lịch của em kia mà. Bao nhiêu thắc mắc, bao nỗi vui mừng, bao nhiêu câu hỏi như

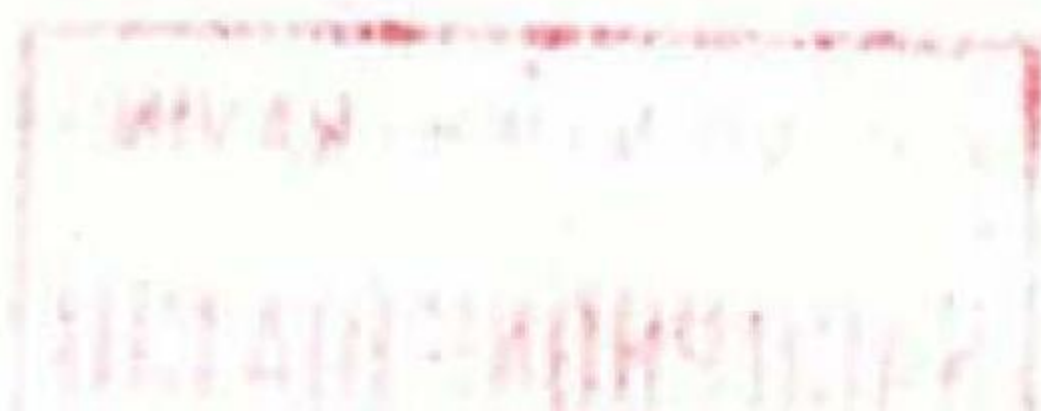
V587/03

những quả banh mang từng con số đang quay tít trong lồng cầu - đầu tôi nghe ê ẩm căng đau. Em đang ung dung truyền đạt, phân tích bài giảng, giọng rất tự tin, phong cách chứng chạc rất sư phạm. Bài học lịch sử đảng: trải qua các thời kỳ nhân dân ta bị áp bức bóc lột, bắt bớ tù đầy, chết chóc đau thương... em minh họa bằng cả tâm hồn đầy cảm xúc. Có đoạn em kể: "... Thanh niên thời chiến tranh - có người đã lập gia đình; vợ con đang sống êm đềm hạnh phúc vì không thể làm ngơ trước cảnh nước mất nhà tan dưới sự thống trị của thực dân Pháp nên lìa bỏ vợ con, quê hương xứ sở ra đi kháng chiến. Bao lần bị bắt tra tấn dã man. Sau khi mãn hạn tù vẫn tiếp tục ra đi một lòng theo Đảng. Cuộc cách mạng lắm gian nan. Người vợ ở nhà trước bao cám dỗ của vật chất kim tiền. Sự thủy chung có khi bị thời gian làm xiêu đổ bởi thế lực của kẻ thù. Khi mà chiêu bài của kẻ giặc luôn khuyến khích quan, quân - ai lấy được vợ Việt cộng được xem là thành tích, lập chiến công - khen thưởng. Vì vậy, có những gia đình đến ngày độc lập lắm chuyện trái ngang. Người xưa trở về nhà cũ mới hay: Con thay cha, nhà đổi chủ! Ngõ ngang lúc đối diện: Chồng vợ, cha con nhìn nhau - yêu chẳng ra yêu mà thù chẳng ra thù...!".

Tiết học chưa đến giờ giải lao, dường như em còn muốn kể tiếp, như sợ lạc đề nên tiết học được tạm dừng sớm hơn quy định. Đợi Hiếu Hạnh rời bục giảng bước ra ngoài. Tôi tranh thủ chạy ào đến bên em mà quên những cặp mắt ngạc nhiên của lũ bạn cùng đơn vị dõi trông theo.

- Hiếu Hạnh!!!

Niềm vui, nỗi mừng gặp lại em. Tôi không còn nhớ ra từ ngữ để tỏ bày. Trong khoảnh khắc ngạc nhiên, Hiếu Hạnh nhận ra tôi.

- Anh Cường!!! Anh đấy à! Sao mãi đến giờ mới gặp nhau! Anh làm gì, ở đâu, sao lại có mặt ở đây?

- Làm việc cơ quan, là học trò của em trong lớp học này!

- Cũng thật cà rồn của anh... Sao, cuộc sống của anh bây giờ thế nào. Hàng chục năm rồi mới gặp lại nhau, anh mới chỉ là đối tượng đảng à?

- Thì cũng tại lý lịch, bây giờ thoáng rồi, anh sẽ tiến bộ cho xem. Thôi đi, đừng hỏi chuyện này nữa, để anh hỏi em đôi điều. Tại sao em là giáo viên chính trị mà không phải là Việt kiều, bấy lâu nay em ở đâu?

- Em là Việt kiều đấy chứ! Từ Liên Xô cũ trở về Hà Nội và bây giờ về đây, ở đây luôn có được không?

Đoán biết lòng tôi còn đầy thắc mắc, Hiếu Hạnh bèn giải thích.

- Ba em tham gia kháng chiến chống Pháp, bị bắt đày ra Côn Đảo lúc em mới lên ba. Ra tù, hay tin mẹ em đã có chồng khác, ông không về nhà mà quay lại chiến khu rồi tập kết ra Bắc... Người đàn ông mà anh hướng dẫn lại nhà trước đây là ba ruột của em. Song, lúc ấy em vẫn chưa biết. Mà thôi, chuyện của gia đình em dài dòng lắm. Khi khác em sẽ kể cho anh nghe.

Tôi vỗ vỗ tay lên trán, vỡ lẽ. Hiếu Hạnh nhìn tôi chăm chăm rồi cười.

Nụ cười ban tặng và ánh mắt ngày nào vẫn xuyên thủng tim tôi. Tôi đang bối rối thì đến giờ vào lớp. Em cho tôi địa chỉ.

Ngay hôm đó tôi tranh thủ tìm cho được loài hoa màu tím nâng niu mang đến tặng em. Em đón nhận rất trân trọng và kỷ niệm ngày xưa chợt hiện về: - Hình ảnh người đàn ông đứng trước cổng ngôi nhà - những ngày em bỏ học - những buổi em ngồi khóc một mình - đóa hoa màu tím em tặng tôi năm nào vẫn tươi màu rực rỡ trong tôi. Chiếc lọ hoa em đặt trên bàn trước mặt chúng tôi, từng cánh nhỏ nghiêng nghiêng như làm nhân chứng cho cuộc hội ngộ và tình cảm của tôi và em. Tôi miên man suy diễn và liên tưởng đến bài giảng em buổi sáng.

Chuyện trò đến tận khuya vẫn chưa thỏa. Em tiễn tôi ra về, ngoài trời tiết xuân vừa chớm; gió đông lất phất. Men theo vệ đường - hoa sứ nhà ai tỏa hương thơm ngào ngạt. Lòng tôi như mở rộng đón nhận bao niềm vui rộn rã. Thời tiết tháng chạp: hoa cúc, hoa mai đang độ nở. Xuân đến cho mọi người. Riêng tôi, mùa xuân chỉ có những cánh hoa màu tím.

Bức tượng khỏa thân

Cùng một sở thích say mê nghệ thuật nên tôi và Doãn có dịp làm quen... Bây giờ nếu gọi là bạn thì cũng không đúng lắm, bởi vì biết nhau rất nhiều, nhưng do bản chất của anh ta khiến tôi không thể gần gũi được. Doãn bao giờ cũng tỏ rõ thái độ kiêu căng hách dịch đối với bất cứ người nào chứ không chỉ riêng tôi. Ấy vậy mà hôm nay tôi cảm thấy thương Doãn thật nhiều, bởi vì Doãn cũng cùng là một đấng “trượng phu”, nhưng chẳng may vướng vòng hệ lụy của đàn bà (!).

Mỹ Loan - vợ của Doãn trước đây là một hoa khôi - Cô ta may mắn được trời cho một nhan sắc tương đối hoàn hảo: Không cần son phấn - da dẻ cô cũng nõn nà như quả trứng bóc vỏ. Cuồn cuộn những sợi lông măng mượt mà xoắn xoáy trên cơ thể trông càng hấp dẫn. Gương mặt khả ái - má lúm đồng tiền, miệng cười khoe chiếc răng khểnh thật là duyên dáng.

Dạo ấy Doãn nhờ có quân hàm ba sao rực rỡ luôn đính trên đôi bầu áo làm tăng thêm phong độ. Xem hấn càng điển trai, nên được phái nữ mến mộ... Doãn đã có ưu thế lại biết vận dụng mồm mép vẽ vờ rất ư là “nghệ thuật”. Dù rất đỗi hiếu kỳ, nhưng Mỹ Loan cũng dễ dàng ngã vào vòng tay của Doãn.

Những ngày đầu cuộc sống của đôi vợ chồng mới cưới: họ cố giữ gìn ý tứ, uốn nắn cá tính trở nên người lịch lãm tế nhị

nên gia đình luôn đầm ấm tươi vui. Họ vẽ bướm thêu hoa cho tương lai trầu tượng, dù màu sắc rực rỡ cũng không che giấu được cốt lõi của đời thường, chỉ vài lần va chạm bình phong ấy cũng dễ dàng đổ rách để lộ ra bản chất cố nhiên của nó. Từ những mâu thuẫn nhỏ nhen để ra mỗi một gặm nhấm tình yêu của họ dần mòn.

Sự chung đụng gối chăn... thiếu chất vị của tình yêu đích thực, họ chỉ thỏa mãn dục vọng chứ không có được cảm giác huyền diệu của tâm hồn. Mỹ Loan tự ví mình như phận cát đằng phải được vun vén dưới bóng tùng quân che mát cuộc đời, nhưng cô đã thất vọng nên đâm ra oán trách vu vơ... Rồi như nuốt tiếc quãng đời của một thời vang bóng trái tim cô bỗng trở nên rạo rực lạ lùng. Ngày ngày cô chưng diện áo quần rất mốt để thân hình thon thả nổi lên những đường cong khêu gợi. Cô đã hiện đại hóa mọi thứ tình cảm để giao du thoải mái với người khác phái.

Buổi chiều tan sở trên đường về tôi gặp Doãn đang ngồi “nghiên cứu” ly cà phê đen, độc ẩm với chiếc bàn mà người chủ quán cố tình bày ra sát lề đường để thu hút khách. Nhìn thấy tôi, Doãn giơ tay chào vừa ra hiệu mời vào. Tôi rất ngạc nhiên vì thái độ vồn vã của hắn, bởi vì lâu nay Doãn thường gặp tôi đi chung đường mặt đối mặt mà vẫn làm ngơ xem như kẻ lạ, tại sao hôm nay Doãn tỏ ra ân cần đến thế? Tôi kéo ghế ngồi đối diện. Trông hắn hôm nay có vẻ hốc hác bơ phờ đến tội! Sau khi gọi cho tôi ly cà phê, tôi ướm lời dò hỏi xem hắn cần tôi việc gì?

- Sao, dạo này có tác phẩm nào mới không?

- Có chứ! một công trình đang nghiên cứu... rất quan trọng!

- Đề tài gì?

- Đàn bà!!

Doãn tỏ vẻ khó hiểu, tôi thắc mắc hỏi tiếp:

- Chắc là người đàn bà kỳ diệu?

- Yêu quái thì có... Tớ không may vợ phải “đề tài” này thật là tai hại!

Doãn đưa điều thuốc lên môi rít một hơi thật mạnh như muốn nuốt luôn đóm lửa. Trái cổ hần co giãn như vớng dị vật, khi ngậm khói tỏa ra dày đặc, gương mặt hần trở nên u ám lạ thường.

- Chuyện riêng của tớ, không nói ra chắc cậu cũng đã biết?

- Vâng, tôi biết... vì hằng ngày chị ấy dường như muốn công khai quan hệ với kẻ khác đặc biệt là Kim Sơn. Họ kè kè bên nhau suốt ngày nhơn nhớn trông chướng mắt. Dư luận xầm xì cho rằng chồng chị quả là người...

Doãn vội ngắt lời:

- Cậu đừng ngại! Ý cậu muốn nói tớ là người chồng bất lực chứ gì?

Tôi lúng túng vì ngại Doãn tự ái rồi sanh sự, nhưng trái lại Doãn tỏ ra cởi mở hơn. Ngón tay gõ nhịp đều xuống mặt bàn, ánh mắt mơ màng khe khẽ từng tiếng trầm buồn - Doãn như tháo gỡ nỗi niềm đang rối rắm:

- Cậu nghĩ rất đúng, tớ bây giờ đã là người chồng bất lực thật sự, kể từ khi xảy ra cuộc tranh chấp cửa hiệu thuốc tây của tớ bị thất bại phải thay người đổi chủ. Mỹ Loan vì quá tự tin về khả năng ngoại giao của mình cho nên lúc đấu giá hợp đồng mới, bị thua cuộc Mỹ Loan từ chán nản đâm ra liều lĩnh sống buông thả, sẵn sàng đánh đổi mọi thứ để giành lại

quyền lợi đã bị tổn thất. Mỹ Loan chạy vay các nơi có thẩm quyền xin giấy phép mở đại lý thuốc tây để cạnh tranh với cửa hiệu thuốc cũ đã về tay người khác.

Không bao lâu đại lý thuốc tây của tổ được phép mở cửa, đã chứng tỏ khả năng của Mỹ Loan trước sự ngạc nhiên của những người có liên quan với nghề mua bán thuốc tây. Vì khoảng cách của ba cửa hiệu thuốc chen nhau trong diện tích không quá 400m. Tổ đã phải nhượng quyền định đoạt cho cô ấy, vì nhận thấy Mỹ Loan tỏ ra linh hoạt và có thừa bản lĩnh trong lĩnh vực kinh doanh. Hằng ngày tổ chỉ có nhiệm vụ tài xế đưa rước Mỹ Loan. Thỉnh thoảng rồi rảnh tổ tham gia sáng tác nghệ thuật, những tác phẩm phù điêu (huyền thoại thời tiền sử, tượng mỹ nhân ngư...) đã được dư luận giới nghệ sĩ đánh giá cao về trình độ nghệ thuật. Tổ đã có tiếng tăm, qua đó tổ vớ được vài hợp đồng béo bở trang trí cho các nhà hàng khách sạn và những nơi vui chơi giải trí.

Tình hình diễn biến kinh tế - Cơ chế thị trường ngày càng có lợi cho giới tư thương. Đại lý thuốc của tổ do địa điểm bất lợi nên thu nhập rất thấp, trong khi ngoài phố từ đầu đường đến cuối ngõ - nơi nào cũng có cửa hàng thuốc tây cạnh tranh lợi nhuận từng phẩy phết với nhau. Đại lý thuốc không thể bám vững cho nên tổ nghĩ cũng nên tìm lối thoát... Nhận thấy cao trào dịch vụ du lịch. Các nhà hàng khách sạn mọc lên như nấm. Mỹ Loan đưa ra sáng kiến chuyển nghề kinh doanh bia bọt, giới tính... Quán Hải Đường được hình thành nhanh chóng, hoạt động thuận lợi một phần do Mỹ Loan khéo léo hợp đồng với Kim Sơn - người có khả năng đứng ra đỡ đầu. Mỹ Loan ngày càng tỏ rõ bản lĩnh cực kỳ. Cô ta đã chinh phục được khá nhiều thân chủ có tầm cỡ quan trọng trong lĩnh vực này. Đàn ông mà, cái miệng nói bô bô đạo đức thì tâm địa càng mê đắm háo sắc. Các em nhi nhĩ xinh đẹp tuyển chọn các nơi về đây

được Mỹ Loan truyền thụ nghệ thuật phục vụ khách đến mức điêu luyện. Mỹ Loan dùng hết thủ đoạn lưới nhện yêu ma giăng bắt tất cả đàn ông phải biết thế nào là sức mạnh của đàn bà. Tớ lêu bêu nên cùng mắc lưới để giờ này trở thành người chồng “kiểng” được bà xã chăm sóc hằng ngày rất ư là chu đáo!

Doãn nói một mạch dài không hở một tí thời gian để tôi có ý kiến. Đôi mắt Doãn thỉnh thoảng lóe lên tia hy vọng mà tôi không thể đoán hắn đang trông ngóng đợi chờ ai?

Nán ngồi nghe Doãn tâm sự mà đường phố đã lên đèn. Vài chiếc xe lỏng lộn phóng nhanh như đuổi bắt tử thần. Tiếng động cơ gào rú quấy động một góc đường đang yên vắng. Người đàn bà ngồi đeo lưng gã đàn ông điều khiển chiếc Dream 100 màu hạt nhãn rất thân quen, nhưng vì tốc độ quá nhanh nên tôi không thể nhận ra họ là ai? Tiếng máy nổ xa lảng dần để lại dư âm cho một số người còn phần nộ. Riêng Doãn qua ánh đèn nhá nhem trông hắn khác thường đôi mắt như hai đốm lửa xanh ma quái loe loe trên khuôn mặt vô thần. Doãn gọi chủ quán ra tính tiền bằng thái độ hằn học khiếm nhã.

Tôi không còn lạ gì sự bất thường của Doãn. Chiếc xe Cúp 70 đang đứng nép mình dưới cây trứng cá đã từng chịu đựng sự hành hạ của Doãn mỗi khi hắn nổi cơn thịnh nộ. Bây giờ nó lại bị Doãn lôi đầu giăng vật buộc nó phải phóng vọt tít khắc! Chiếc xe là vật vô tri. Doãn càng vội vã nó càng dõ chứng, mãi một lúc khịt khịt nó mới chịu rống lên tiếng gầm gào giận dữ phóng đi - công trên lưng người chủ ngông cuồng muốn nó biến thành con quái vật bay cho kịp bóng hình vừa thoáng qua ban nãy, bất kể mọi chướng ngại trước mắt, xem thần chết chẳng ra gì. Nhìn theo Doãn tôi ngao ngán bước ra về, những ánh mắt xoáy nhìn tôi như dấu chấm hỏi.

Chiếc xe đạp cà tàng cũ kỹ quay từng vòng chậm chạp, đôi bánh xe lăn như sợ làm đau lòng đá sỏi, chân tôi bỗng mệt mỏi nặng nề. Chiếc xe chao đảo tự nhiên theo luật thẳng bằng. Tâm hồn tôi lượn lờ trôi theo dòng suy nghĩ viển vông. Tôi cứ lang thang ngoài đường phố cho đã chán, mong gặp ai đó thân quen rủ nhau “Công ty nhập khẩu” vài xí để để bù lại những gì tôi đã phí từ suốt buổi chiều này.

Khi tôi đến ngã rẽ về con đường có nhiều cội me già xếp thẳng hàng đứng giao cành chen lá che nắng, che mưa cho lũ học trò qua nhiều thế hệ đã nổi danh là con đường tình sử cho những ai có tâm hồn lãng mạn thì quả là thơ mộng. Quang cảnh về đêm con đường như dài hun hút. Tiết trời cuối thu se sắt lạnh, những hạt mưa bụi lững lờ rơi trong khoảng không gian theo làn gió lất phất phản chiếu ánh sáng yếu ớt của ngọn đèn đường như những sợi tơ vương cành lá. Bỗng từ xa xuất hiện một vệt sáng ngược chiều quét vào mắt tôi, trong tích tắc làm tôi chóa mắt. Cùng lúc tiếng động cơ của hai chiếc xe ngược chiều dồn tôi vào thế bị ép. Tôi hoảng hốt lách kịp vào lề đường, trong nháy mắt, hai chiếc xe đâm sầm vào nhau, tiếng sắt thép va chạm âm thanh nghe ghê rợn. Chiếc xe cày trên mặt đường quay tít, người văng ra mỗi nơi đổ gục. Tôi chưa kịp định thần cứ ngỡ mình vừa xem một đoạn phim trình thám hấp dẫn.

Con đường vắng phút chốc đùn lại người, xe đông nghẹt. Việc trước tiên là mọi người lo đưa nạn nhân vào bệnh viện cấp cứu. Trong số nạn nhân tôi đã nhận ra Doãn. Hai người kia vì thương tích quá nặng được tức tốc mang đi cấp cứu tôi chưa kịp nhìn nhận ra họ, vì lo bận bịu bên Doãn nên chỉ thấy người ta ưu tiên cho người đàn bà đang bất tỉnh oằn oại trên vũng máu và người đàn ông kia nữa, nhìn thái độ của mọi người tôi đã đoán ra được điều gì đã xảy ra.

Vài ngày sau báo Công an chủ nhật trang bìa khung điểm tựa bài những tit chữ kiểu mới có tựa bài viết về vụ xảy ra tai nạn ngoạn mục, đặc biệt những nhân vật được nhiều người chú ý. Cùng thời điểm này những bác sĩ ở bệnh viện đang khẩn trương cứu chữa Mỹ Loan với hy vọng mong manh như chỉ tơ treo chuông nặng. Mỹ Loan bị gãy xương đùi không đáng kể chỉ ngại nhất là chấn thương ở não vì suốt thời gian cấp cứu cô vẫn tình trạng hôn mê. Sự nỗ lực của y khoa hiện đại cũng không làm cho sợi chỉ mảnh dần thêm được tí nào. Nơi cõi vĩnh hằng tiếp nhận thêm người về để lại cho đời nhiều lời thương tiếc, nguyên rửa - dư luận qua ấn tượng đẹp, xấu tùy theo tình cảm của họ.

Sự cố xảy ra Kim Sơn không còn xứng đáng hiện diện trong hàng ngũ của những người có trách nhiệm với nhân dân. Đạo đức là thước đo lòng người mà bất kỳ tầng lớp nào cũng có đối với xã hội của một dân tộc tôn trọng đạo lý nhưng rất bao dung, mệnh mông như lòng biển cả yêu ấp từng hạt phù sa từ những dòng sông trong đục đổ về. Tác động của dư luận tạo ra làn sóng giận dữ đập tan rác bẩn để mặt biển thanh trong và bình yên phẳng lặng.

Kim Sơn đã lộ rõ bộ mặt thật gian manh quỷ quyết che đậy kỹ càng bằng lớp vỏ cán bộ... Một con ngựa hoang đã nhiều năm thuần hóa để trở thành chiến mã lập nhiều thành tích cho lịch sử dân tộc. Tiếc thay vì sự chính choáng say mê vật chất đã thoái hóa... Được chút ít quyền thế hấn sử dụng bừa bãi - Tham vọng tương đồng Kim Sơn và Mỹ Loan như hai đường thẳng song song cùng đi đến vô cực.

Mặc dù đã có gia đình con đàn, cháu lũ nhưng Kim Sơn vẫn dùng tất cả thủ đoạn để nhất hái biết bao "trái mơ" còn non đời chín vội nhẹ dạ cả tin. Nỗi bất hạnh do hấn

gây ra làm khổ đau người khác mà vợ con hấn cũng chẳng vui về gì. Giờ đây hấn trở về vườn, tĩa bốn cuộc đời còn lại - vun vén tương lai vốn đã cỗi tàn.

*

Quán Hải Đường kể từ dạo ấy đã phôi phai tăm tiếng. Doãn đã biến nó trở thành xưởng vẽ tự bao giờ? Lâu lắm rồi tôi không gặp Doãn, sắp đợt triển lãm sắp tới - Hội Văn học nghệ thuật mời cộng tác viên về họp để triển khai một số vấn đề xoay quanh trong lĩnh vực sáng tác, đặc biệt là đầu tư cho anh em nghệ sĩ mỗi người một khoản tiền để thực hiện tác phẩm, riêng Doãn không chịu nhận nên không đến dự. Tan cuộc họp tôi tò mò muốn biết sinh hoạt của anh ta dạo này ra sao nên xén bớt thời gian đến với Doãn.

Bước chân vào cổng tôi va vấp mấy lần vật cản nằm ngổn ngang tôi cảm thấy se lòng cảm thông cho một cuộc đời bất hạnh. Tôi bước đến sát bên Doãn, đứng sau lưng nhìn anh ta đầu cổ tóc tai bù xù đang say sưa nắn nót bức tượng người đàn bà khỏa thân. Mặc tình có tôi hay không có, ai đến hay đi tùy ý Doãn vẫn không ngược nhìn xem kẻ đó là ai.

Tôn trọng người đang làm việc không muốn quấy rối, tôi đứng thật lâu quan sát bức tượng chưa hoàn chỉnh nhưng đã nhận ra vóc hình này không ai khác hơn Mỹ Loan trong tư thế nửa nằm nửa ngồi tóc búi xoắn xoắn hời hợt, cánh tay với bất không gian. Đế của tượng là một đóa hoa hồng cách điệu vài cánh gãy méo mó. Tôi chiêm ngưỡng bức tượng mơ hồ như người mẫu đang sống động mỉm cười mời mọc... Tôi tự nghĩ, phải chăng muốn trở thành nghệ sĩ phải trả giá rất đắt, cũng như Doãn đã phải đổi bằng cả một cuộc đời (?)

5-92

Chuyện một phiên trực

Đường hàng me thị xã Trà Vinh không chỉ nổi tiếng là con đường thơ mộng từng là hình ảnh da diết lặp đi lặp lại trong cuốn nhật ký của hầu hết những ai đã qua thời học sinh ở thị xã cổ kính này mà nó còn là một đường ranh chia hai thế giới khác nhau. Đến ngã tư mỗi người chọn đi một ngả và nội tâm mỗi người cũng cuốn theo nơi mình sắp đến. Nếu đi tới ta sẽ gặp sân trường kỷ niệm. Nếu rẽ phải ta sẽ thấy dấu thập hồng nơi thách đố lòng nhân của con người với con người. Ở đây, ngày cũng như đêm mùa dịch sốt xuất huyết, nên lượng người rẽ vào đoạn đường này càng tăng thêm. Cổng bệnh viện luôn luôn bị ùn lại những người là người. Bước chân lọt vào cổng bệnh viện như bước vào một thế giới của tử thần, quang cảnh tĩnh mịch, nhưng con người thì xôn xao tất bật, nổi nhất là khoa nhi. Hai bên dãy hành lang, tầng dưới cũng như tầng trên bị che gần kín bởi các thứ quần áo, mền chiếu ướm mắc dây phơi toồng teng. Soong nôi lênh nhễng. Những người thăm nuôi bệnh đứng, ngồi, nằm dọc, nằm ngang dưới gạch, mất thâm quầng. Những cơn mưa, gió tạt nước tuôn như hợp sức với cơn bão đang dậy lên trong lòng những người cha, người mẹ.

Tài vào phòng hồi sinh nhận bàn giao phiên trực mất bốn mươi phút. Phòng được trang bị hai máy điều hòa nhiệt độ. Các cửa chính đều đóng kín, chốt cài cẩn thận. Thân

nhân người bệnh chỉ được phép đứng lấp ló sau những tấm cửa kính. Dù có nồm nóng thế nào họ cũng phải chịu phó thác cho những người có trách nhiệm ở bên trong, ngoại trừ những trường hợp cần thiết họ mới được mời vào để lấy toa mua thuốc, hoặc để thay chăn, áo ướt, tối đa chừng năm ba phút. Họ chỉ kịp vuốt ve hôn vội, vài cử chỉ âu yếm. Những câu dặn dò chỉ định không còn là tình cảm lời thôi nỡ mà phải là nguyên tắc nội qui, mệnh lệnh. Những người dễ xúc động nước mắt cứ doanh tròn. Biết bao nhiêu lời trách oán nguyên rủa một khi con của họ chẳng may. Rất tội cho khoa nhi, tất cả nhân viên trong tình trạng phục vụ quá phức tạp, cho nên tâm trạng giữa nhân viên và thân nhân bệnh khó khăn lắm, kiên nhẫn lắm mới gặp nhau. Lượng oxy trong phòng, nồng độ ô nhiễm đậm đặc, tang hôi ngột ngạt rất khó chịu. Tài cảm thấy toàn thân rã rời bởi các vấn đề phục được những thao tác kỹ thuật, thủ thuật chuyên môn, nhất nhất đều phải thận trọng dè dặt căng não. Những chai máu, chai dịch truyền tiếp sức cho người bệnh, qua đó có cả giọt mồ hôi của Tài. Bấy nhiêu thôi mà hàng mấy giờ hoạt động suốt ca trực không ngừng tay, Tài run rẩy cả châu thân. Nhân lúc bệnh tạm ổn, sẵn có đủ mặt bạn đồng nghiệp. Tài chuồn ra khỏi phòng mượn điều thuốc làm cốc để xả hơi. Rít từng hơi thuốc sảng khoái đổi lấy vài tác không khí trong lành. Tài cảm thấy dễ chịu.

- Bác sĩ... Thưa... Thưa bác sĩ!

Một phụ nữ trạc tuổi ba mươi, đến bên Tài lấp bắp hỏi nhưng Tài tưởng gọi ai nên không trả lời. Mãi khi nghe rõ giọng nói đang hướng về mình Tài mới quay lại. Anh chợt hiểu phì cười.

- Ô! Tôi không phải là bác sĩ!

- Dạ thưa...

- Chị thăm nuôi ai ở đây? Tài hỏi.

- Dạ không - Cô gái lúng túng: dạ... mẹ tôi đang ở phòng hồi sức, bác sĩ trực biểu đi mua thuốc ngoài, vì bệnh viện không có, nhưng biểu phải mua ở chỗ của... cô gái móc tờ giấy - Bác sĩ có ghi trong này nhưng...

Tài chột hiểu.

- Thì người ta chỉ ở đâu, cô mua ở đó...

- Dạ thưa... khuôn mặt r ám nắng của cô gái bỗng đỏ bừng - tôi không biết đọc!

Sự ngượng ngùng của cô gái truyền sang Tài, vì cô cũng trạc tuổi anh. Cố gắng lắm anh mới đọc hết tờ giấy và chỉ đường cho cô.

Anh buồn bã nhìn theo dáng đi hân hoan của cô gái. Đầu óc lộn xộn. Trời, thời buổi này mà cô ta còn bị mù chữ. Than ôi! Bệnh tật. Thất học. Xem nào!

Một lon bia Heineken mua được mấy chai dịch truyền nhỉ? Vỉ chi mỗi ngày, hàng chục cái nhà hàng lớn bé của cái thị xã này bán ra... ừ. Nếu mình có quyền, mình phát động một ngày nhịn bia lon thì có thể xây được... À! Một phòng. Một phòng học cũng được.

Tiếng bước chân dừng lại, chiếc áo Blouse trắng xuất hiện chắn ngang tầm mắt của Tài, cắt đứt dòng suy nghĩ.

- Anh đây mà em tìm muốn chết... vậy đó! Kèm theo câu nói là một nụ cười ban tặng.

- Định giở trò gì nữa đây mà tỏ vẻ thân thiện vậy cô nương?

- Dĩ nhiên là phải có chứ! Anh đi với em qua bên này chút xíu thì sẽ biết ngay hà.

- Cô mời hay ra lệnh tôi vậy Thảo?

- Anh này bữa nay khó tính dữ ha! Em mời anh mà! Đi qua khoa sản em nhờ anh chút việc. Rất quan trọng.

- Trời đất! Bộ cô định kêu tôi qua phụ làm bà đỡ hả?

- Cũng gần như vậy.

Hiếu kỳ, Tài cũng ráng chiều theo ý của Thảo. Cả hai cùng hồi hả.

- Tôi giúp gì được cho cô mà cô lôi tôi đi không kịp... Trước mắt Tài, sản phụ đang nằm như xác chết. Tài nhú mày im lặng. Cảm giác dị ứng lan tỏa khắp cơ thể. Trông lồng ngực nhịp tim đã ổn định. Tài chợt hiểu ra.

- Bây giờ cô bảo tôi phải làm việc gì đây?

- Nhờ anh tiêm mạch. Biết tài anh tiêm mạch chìm giỏi nên mới nhờ. Đây trở tài nhanh đi! Bác sĩ Lê đã giới thiệu anh với em rồi và đồng ý để anh qua đây.

Vừa nói tí lịa, Thảo vừa chuyển cho Tài mũi kim đã đầy dây máu gắn từ chai máu đang treo cao và sẵn sàng chảy xuống. Không đầy năm phút, mũi kim đã nằm đúng vị trí trên cánh tay của sản phụ. Tài thở ra nhẹ nhõm về đầy tự mãn. Thảo khen nịnh vài câu. Tài không đủ can đảm chối từ.

- Tình trạng này là thế nào?

- Băng huyết sau sanh, mất máu truy tim mạch. Em cảm ơn nghe anh Tài.

- Cảm ơn suông vậy sao? bánh trái gì đâu?

- Nợ một cử cà phê ba số, sáng trả chịu không.

- Không cần, bánh men giờ này. Vậy chứ bánh cúng cô hồn hồi chiều, cúng chỗ nào chỉ tôi đến lấy cũng được. Tôi là

cô hồn sống đây, cô quên rồi à? Thảo tặng Tài một cái nguyệt thật nét.

- Thôi, đừng có giỡn chi anh! Em còn lo cho ca khác nữa.

- Nói chơi với cô vậy chứ... Thảo trực có một mình sao?

- Có người khác nữa chứ anh, còn con Vân, con Bích, nhưng tụi nó bận bên phòng mổ cả rồi.

- Cô chịu trách nhiệm phòng kế hoạch hóa gia đình mà, sao phải trực nữa?

- Bữa nay còn kẹt lại một ca sanh non, cho tới giờ này mà giải quyết chưa xong.

- Trung bình mỗi ngày cô giải quyết chừng bao nhiêu người vậy Thảo?

- Qui định mỗi ngày từ hai mươi đến hai mươi lăm người, nếu quá số lượng trên thì hẹn lại ngày sau. Tài im lặng, vẻ mặt trầm ngâm suy tính, tay mân mê mấy sợi râu mọc mất trật tự trên cằm.

- Anh làm gì mà lảm nhảm vậy?

- Tôi tính thử xem hàng tháng cô “giết” được bao nhiêu con người.

- Trời đất! Anh nói gì mà ác vậy anh Tài? Đấy chẳng qua là...

- Ánh mắt Thảo chợt u buồn, không còn vẻ tinh nghịch nữa. Giọng của Thảo gần như kể lể:

- Bộ anh tưởng là em vui sướng lắm phải không. Trong khi hàng đêm em không ngủ được, tinh thần em luôn luôn bị dao động cho nên em thường cúng vái lung tung, mặc dù em không mê tín dị đoan, nhưng em nghĩ: làm như vậy để tư tưởng em

được ổn định và giấc ngủ của em được bình an, có lúc em xin chuyển đi nơi khác nhưng... khổ quá! Một chút ân hận len vào lòng Tài. Mình chỉ biết có cái khổ của mình. Thảo còn khổ hơn. Ở gần một bên mà còn không hiểu hết về nhau, đòi chi mà cao, mà xa...

- Anh không nghe em nói hả, anh Tài. Tài giật mình lắc đầu.

- Ý chết! còn một ca sanh non để nằm theo dõi, mãi lo nói chuyện với anh, tí nữa em quên rồi. Sẵn có anh ở đây, mời anh sang bên này với em. Hôm nay em gặp ca này bất thường quá đi, đi anh! Đừng ngại anh có thể giúp em một tay.

Tài bị Thảo cuốn đi theo vào phòng sanh. Vào đến bên trong bước chân của Tài chùn lại. Cô gái độ tuổi khoảng chưa ngoài hai mươi đang nằm trên bàn sanh, tư thế của sản phụ. Mặt cô gái nghiêng qua một bên, để lộ gương mặt rất khả ái. Tóc xõa về một phía từng gợn sóng đen mượt. Chiếc mũi cao thanh tú, đôi môi mọng duyên dáng đang mím chặt có lẽ vì đau đớn. Cặp mắt khép lại, đôi mi cong vút như cố che khuất nỗi buồn sâu kín. Làn da nhợt nhạt ướm đốm mồ hôi. Sự hiện diện của Tài làm cho đôi má cô thêm chút độ hồng, cô gái trông có vẻ ngu ngơ. Thảo giải thích: Thường khi sanh non, thai khoảng độ sáu tháng tuổi tụi em mới nhận giải quyết. Còn thai của cô này gần bảy tháng rồi. Em khuyên cô nên để dưỡng vì không còn bao lâu nữa thì tới ngày sanh. Nuôi hay không nuôi giải quyết cũng dễ dàng hơn. Nhưng cô không chịu. Không giải quyết thỏa mãn cho cô cũng khổ, tội cho hoàn cảnh của cô, còn đáp ứng theo yêu cầu của cô thì thật là nguy hiểm! Bình thường thì đặt túi nước vào tử cung... trường hợp này lạ quá, chắc là em phải dùng phương pháp thủ thuật. Anh Tài giúp em nhé!

Thảo một tay nắn bụng cô gái, tay kia dùm năm ngón lại... Tài quay mặt hướng khác. Cô gái rướn mình lên cố nén cơn đau, đôi tay quờ quạng bám víu lấy Tài. Mồ hôi cô gái vã ra đầm đìa và lưng áo của Tài, của Thảo cũng ướt sũng. Thảo vừa động viên vừa vận dụng thao tác... cô gái rú lên tiếng hét thai nhi theo tay Thảo chui lọt ra ngoài. Thảo mừng. Cô gái đau đớn. Tài xúc động mạnh đứng tần ngần. Thảo quát:

- Anh Tài! Lấy cây kéo đem lại đây giùm chút coi!

Tài lỉnh quynh làm rơi cây kéo xuống đất. Tài quay lại định lấy cây khác, nhưng Thảo đã giục:

- Lượm đại lên đưa cho em. Thai bỏ chứ bộ lấy sao mà anh sợ nhiễm trùng.

Tài trừng trừng nhìn cây kéo đang “tính bỏ” nằm trên nền gạch. Rồi anh nhìn đứa bé, à không, nói là thai nhi thì đúng hơn. Cái hình hài đỏ hồng kia đang thoi thóp trên tay Thảo như cố đòi cho được cái quyền cất tiếng khóc chào đời.

Thảo đứng chết lặng, đau đớn đón nhận từng cử chỉ bất nhẫn trong ánh mắt Tài. Đôi mắt đen tròn của Thảo vỡ òa những nước.

Tài lại nhìn cái hình hài đỏ hồng ấy đang thoi thóp. Cũng đồng là một con người, nhưng được chui ra khỏi bụng mẹ qua hai hình thức khác nhau và người hộ sản lại hành động hai tính cách khác nhau, thật là... Cũng là một con người, nhưng những đứa nằm bên khoa nhi được chăm sóc tích cực, tiếp truyền từng giọt máu, nối từng nhịp thở để giật giành lấy sự sống cho nó. Những đứa hài nhi vừa lọt lòng mẹ tại khoa sản, cũng trên chiếc bàn này, nhưng đứa thì được ấp ủ, ôm ấm nâng niu, đứa thì bị người tìm cách, dùng mọi phương pháp để hủy diệt sự sống của nó.

Thảo cắt rốn thai nhi đứt lìa sợi dây dính liền máu thịt của nó với người mẹ. Một tay Thảo nắm gọn hai chân đứa bé chống đầu ngược xuống đất, xác nó đem để trên chiếc bàn. Cô gái xoay mặt nhìn theo đứa con đến khi không còn nhìn thấy nó nữa, nước mắt cô tuôn trào. Cô khóc vì sự đau đớn của thể xác hay vì nỗi đau của tâm hồn cô đã ân hận? Đứa trẻ nằm trơ trụi không một mảnh vải rách, lồng ngực nó còn động đập vài phút rồi im hẳn.

Tài về đến khoa nhi, trở lại với công việc mà đầu óc như trống không. Những đứa trẻ nằm trong phòng lạnh đang khóc thét lên đòi mẹ. Bên ngoài, người thân của chúng đang dán mặt vào cửa kính. Hình ảnh đó phần nào đã làm lòng Tài ấm lại. Tài cảm nhận điều đó như là niềm an ủi, một chút hạnh phúc nghề nghiệp. Anh chợt nhớ đến đôi mắt đầy nước mắt của Thảo. Chao ôi! Cô ấy khổ biết bao. Sự thử thách ấy, cái mặt trái của nghề cao quý này lại rơi đúng vào Thảo: “Thai bỏ chứ bộ lấy sao mà anh sợ nhiễm trùng”. Sự lạnh lùng nghề nghiệp đã trở thành thói quen! Trời ơi! Cô ấy còn phải làm mẹ. Mà đã là người mẹ thì không được có thói quen lạnh lùng trước sự bất hạnh của trẻ thơ. Tài ân hận vì đã không thông cảm tình cảnh của Thảo. Tài nghĩ mà thương Thảo đến rưng rưng. Tự dưng anh thầm mong các cô hồn, sau khi ăn bánh men rồi rũ lòng thương “phò hộ độ trì” giúp Thảo vượt qua thử thách và mãi mãi trắng trong như chiếc áo Blouse mà cô đã chọn cho đời mình.

18-5-95

Võ mộng

Người kia vô ý, kẻ nọ cũng vô tình. Chính vì sự vô tình ấy biến thể thành một tình cảm thân thương, họ trao nhau thâm kín.

Gần hết giờ ca trực - Văn mãi bận loay hoay chăm sóc bệnh nhân - say mê theo dõi diễn biến của từng loại bệnh. Cô gái bận bịu bên đứa con trong cơn cấp cứu trầm trọng. Những giây phút căng thẳng tinh thần trải qua suốt một buổi sáng. Cô gái nghe khắp người ê ẩm mỗi một nên uể oải buông mình xuống chiếc giường bên cạnh. Chiếc nôi thuở xưa của viện mồ côi, nay lấy trang bị cho phòng hồi sinh nhi. Những cọng lò xo mỏng manh không chịu nổi sức nặng của nàng nên nó thụng xuống. Dường như nó không còn độ giãn nữa. Cô gái vẫn ngồi ung dung trông rất vô tư.

Sau khi kiểm tra xong hồ sơ - Văn gấp lại trông dáng vẻ thư thái. Văn hít một hơi thật dài vắn mình đứng dậy. Bất chợt Văn lên tiếng làm cô gái giật mình.

- Ý, không có được! Chị ngồi trên đó giường nó sẽ bị hỏng. Có ghế kia mời chị đến lấy ngồi.

- Chúa ơi! em xin lỗi... Em không biết!...

- Không có chi! Đây chiếc ghế dành cho thân nhân nuôi bệnh. Chị cứ tự tiện mà dùng.

Cô gái bên lên ngưỡng ngừng. Văn cũng không mấy tự nhiên. Khi ánh mắt chạm nhau dường như cả hai người cùng dao động. Cô gái lấy mắt liếc nhìn, trong khi Văn cố tình ghìm mặt vào xấp hồ sơ. Văn giả vờ như đang tìm trong đó một vật gì quý giá vừa bị lạc mất. Thời khắc lướt nhanh Văn cố ngược lên bất chợt bất gặp nụ cười đang chớm nở trên môi cô gái. Văn giả vờ tự nhiên.

- À cháu ổn rồi, chắc chị đã an tâm?

- Dạ... dạ phải! Hồi nãy em lo sợ quá. À, anh ơi! cháu nó có sao không anh?

- Có chứ! Mà không, bây giờ thì chưa, tối mới có.

- Trời ơi!... Thật hả anh?! Cô gái khẩn trương vồn vã hỏi. Văn không nín được cười.

- Có gì lạ đâu. Khoảng bảy, tám giờ tối chị bước ra ngoài sân sẽ thấy sao thiếu gì.

Cô gái mắc cỡ ửng hồng đôi má trông rất xinh.

- Anh này... Em hỏi thật mà anh nói chi đâu không hà.

- Nãy giờ thấy chị lo quá nên tôi đùa một chút cho vui vậy mà! À, cháu bé này là gì, có phải là con của chị không?

- Dạ không phải đâu anh! Nó là cháu kêu bằng dì - con của đứa em gái. Nó bận con nhỏ mới sanh nên nhờ em nuôi giùm.

- Vậy à. Thôi thì có dịp tập sự nuôi cháu cho quen để sau này có con sẽ biết cách chăm sóc trẻ. À, chị có làm việc ở cơ quan nào không: Tôi trông chị như là công chức Nhà nước hoặc là giáo viên có đúng không?

- Không phải đâu anh! Em chỉ làm nghề mua bán gạo không hà!

- Thế sao. Vậy là tôi đoán lầm rồi. À, mà quê chị ở đâu? Ý, tôi quên - có ghi trong hồ sơ đây. A!... thì ra chị ở xã Mỹ Cẩm, huyện Càng Long.

- Vâng! Em ở Mỹ Cẩm, Càng Long. Anh có thường hay đi lên trên đó chơi không?

- Ít khi lắm chị. Hôm tết rồi tôi có đi một lần đến nhà của một người có con nằm điều trị bệnh tại đây. Sau khi đưa trẻ khỏi bệnh về nhà cha mẹ cháu làm heo quay cúng trả lễ và mở tiệc ăn mừng. Họ mời tôi đến chia vui và yêu cầu tôi nhận làm cha đỡ đầu cho đứa trẻ rồi kết bạn chí cốt với cha của cháu ấy luôn. Không ngờ thời gian sau tôi mới hiểu thêm cha của đứa con tôi đỡ đầu lại là một nhà thơ có bút danh là Dzu Hải Hoang. Từ đó tôi bị ảnh hưởng - hễ thấy buồn là tôi tập làm thơ nên thường hay thơ thẩn.

- Thoáng nhìn em cũng đoán biết anh là người yêu thích văn nghệ rồi. Anh vui tính quá - dễ thông cảm. Ước gì em có dịp mời anh đến nhà chơi.

- Cô khen quá lời rồi. Được như cô nói vậy thì còn gì vinh hạnh cho tôi. À, cô nói ở Càng Long mà nhà ở lối nào?

- Nhà em ở tại chợ anh à! Anh xuống xe đi cặp theo dãy phố bên phải đến viện uốn tóc Thủy Oanh có con hẻm xuống nhà máy; hỏi tên em ai cũng biết. Dễ kiếm lắm!

- Cô thường ở đó, hay nhà tại đó vậy?

- Nhà tại đó mà cũng thường ở đó nữa.

- Bộ câu hỏi của tôi lạ lắm hay sao mà cô nhạo tôi vậy?

- Không có đâu! Em nói thật mà. Tại vì em mua, bán gạo nên ở nhà máy chà gạo suốt ngày hà! Cô sợ tôi giận nên vội vàng cải chính.

- Thôi, tôi hiểu rồi. Để khi có dịp đi Càng Long tôi sẽ ghé thăm cô. Bây giờ đã hết ca trực của tôi. Thuốc tôi đưa khi này cô cho cháu uống ba lần, vậy cô cho cháu uống thêm lần nữa được rồi. Cháu bị viêm phổi - thường thôi, vài bữa thì sẽ khỏi. Cô an tâm nhé! Có điều chi không hiểu cô cứ hỏi mấy người trực ở đây.

- Dạ! Cám ơn anh!

Chỉ mới có thời gian ngắn ngủi mà tâm tư Văn như đã vướng bận một hình dáng của người con gái vừa biết mặt, chưa biết tuổi tên. Từ tiếng nói, giọng cười vẫn cứ lớn vồn bên tai. Văn cảm thấy tim mình rộn rã và trong giấc ngủ chập chờn mộng mị - Văn mới chợt nhận ra năm, tháng qua trên vách tường loang trong đêm vắng in hằn chiếc bóng đơn côi gầy guộc của mình.

Vài ngày sau - khi đưa bé qua cơn nguy hiểm được chuyển qua phòng bên tiếp tục theo dõi. Đạo này dịch sốt xuất huyết đang bùng phát khắp nơi trong tỉnh. Khoa nhi người lớn, trẻ nhỏ luôn luôn đầy ắp. Họ ngồi chen chúc lan tràn ra tận hành lang khoa trại. Không hiểu do cảm cảnh hay đã phải lòng nhau mà căn phòng của Văn ở khu tập thể đêm nay có thêm người khách lạ trông rất dễ thương.

Suốt đêm dường như không ai ngủ được. Họ nói biết bao là chuyện vui, chuyện buồn. Quá khứ và hiện tại. Qua đó Văn mới rõ thêm cuộc đời của cô. Thì ra cô đã trải qua một lần gãy đổ tình duyên. Hiện tại cô sống dựa bên chồng đùm bọc. Đứa con gái được ông, bà nội rất mực thương yêu. Cô cũng được bên nhà chồng quý trọng nên giao cho cô quán xuyến trong, ngoài. Từ việc trông nom nhà máy xay lúa. Thời gian còn lại cô thu mua lúa làm ra vựa gạo tạo thu nhập nguồn kinh tế riêng cho mẹ con cô.

Văn sống trong niềm vui tạm bợ, vay mượn chỉ được đôi ngày ngắn ngủi. Thời gian qua căn phòng này có thêm người tá túc. Người lạ nhìn vào không ai phủ nhận đây là cặp vợ chồng xứng lứa vừa đôi và đang sống êm đềm ngọt ngào hạnh phúc. Đôi lúc Văn cứ mơ tưởng đây là sự thật. Mỗi buổi tan tầm Văn trở về căn phòng đã gọn gàng thơm mát. Hai dì cháu đang đợi Văn về cùng ngồi xúm xích bên mâm cơm mà dạt dào tình cảm. Họ không còn lãng mạn thể nguyên như những cặp tình nhân mới tập tành nói chuyện yêu đương. Họ rất thực tế khi bàn chuyện chấp nối. Cả hai cùng tâm đắc.

Hoàn cảnh của cô như thế. Cuộc đời của Văn cũng không ít điều trắc trở. Đã ba mươi tuổi đầu mà chưa từng có mùa xuân. Là người thất cơ lỡ vận, học hành chẳng tới đâu. Đường công danh thì chìm nổi gai chông! Văn định sẽ an phận với công việc hằng ngày là chăm sóc chất chiu từng mầm non nhân loại, giành lại tương lai và hạnh phúc cho muôn người bằng việc làm chuyên môn y học mà hằng ngày Văn góp phần phục vụ. Giờ thì gặp gỡ nhau rồi đôi tâm hồn như hé mở cánh cửa yêu đương khi đôi tim đã hòa cùng nhịp đập. Thôi thì "trong đục" cũng đành. Cô gái đi rồi Văn cảm thấy lòng buồn vợ vắng đến nỗi bàng hoàng như cơn lốc xoáy vừa cuốn đi cả cuộc đời anh. Và từ đó người ta thấy anh thường hiện diện tại chợ Càng Long.

- A!... Chào anh Văn! Anh mới đến hả?

- Chào chị. Anh Ngân có ở nhà không chị Oanh?

- Dạ có. Ý! Anh ôm quà gì cho ai vậy. Cho con Hằng phải không? Ồ... có phải bức họa chân dung anh hứa họa cho con Hằng? Đâu cho tôi xem chút coi.

- Đây chị cứ xem tự nhiên.
- Chà!... đẹp quá, giống nó quá! Ảnh này con Hằng nó chụp hồi nào mà đẹp quá vậy nè. Hay là do ông họa sĩ làm ra cái đẹp lộng lẫy này đây?
- Chị khen tặng quá lời rồi. Tôi có tài cán gì, chẳng qua...
- Chẳng qua gì, tại người đẹp tự nhiên phải không? Ở... kia, con Hằng nó ra kia kia. Cha! Lạ quá ha.
- Anh Văn! mới lên tới đó hả? Anh đợi em có lâu không. Đâu ảnh của em cho xem đi!
- Đây nè... Xem đi ở đó mà ông ẹo.
- Ô!... đẹp quá! Ủa mà sao anh vẽ đôi mắt em không giống. Lông mi của em đâu có dài dữ vậy nè. Giống ca sĩ cải lương quá hà, em không chịu đâu!
- Thì họa sĩ làm thẩm mỹ cho mày càng đẹp thêm, giống ca sĩ cũng chẳng có sao đâu.
- Thôi mày im đi. À quên hén. Anh lên chừng nào về?
- Anh đến thăm vài người bạn và ở chơi có lẽ sáng mai anh mới về.
- A, vậy thì hay quá Thủy Oanh ơi. Tối nay bọn mình đi xem phim. Phim Liên Xô vui lắm! đi với tao nghe Oanh.
- Con nhỏ này lạ hôn. Anh Văn mày không mời mà mày rủ tao chi vậy. Đi theo làm kỳ đà hả?
- Đồ quỷ xứ! thì có mày đi theo cho vui. À chiều nay mày đừng ăn cơm nha! Để bụng ăn với tao.
- Cha tính câu mảnh hả? Anh Văn ơi lãnh lương chưa?
- Chưa, nhưng không sao, mới lãnh tiền họa bức chân dung đủ dùng mà.

Cả ba người cười, nói làm huyền não căn phòng. Có cả khách của Thủy Oanh đang uốn tóc cũng góp tiếng cười chia vui.

Từ muôn thuở ước mơ hiếm khi trở thành hiện thực. Sau chuyến đi Càng Long trở về. Người ta phát hiện gương mặt của Văn lúc nào cũng dầu dầu và cố giấu nỗi buồn thầm kín khi được Thủy Oanh “mào đầu” cho anh rõ sự thật về Hằng bằng những câu hỏi bông đùa nửa úp nửa mở:

- Anh Văn tính kỹ chưa. Chuyện giữa anh và con Hằng tới đâu rồi? Anh không sắm xe Honda để mỗi lần lên thăm con Hằng anh chở nó đi chơi đây, đó cho tiện. Con Hằng nó cứ ao ước anh có của cải tài sản gì chút đỉnh. Nó bảo anh nghèo quá mà đeo đuổi chỉ cái nghề điều dưỡng lương ba cọc, ba đồng. Trong khi người ta làm ở ngoài mỗi ngày cả ngàn đồng. Còn anh mỗi tháng lãnh vài chục bạc thì làm gì nuôi nổi vợ con.

- Thôi nhé anh Văn - đừng thèm mơ tưởng đến nó làm gì cho uổng công, phí sức. Gần đây tôi thấy thằng Bĩ dân mua bán chạy hàng cho Hợp tác xã tới lui tìm nó hoài hà. Anh dừng lại là vừa rồi đó anh Văn ơi!

Văn không mấy tin những lời Thủy Oanh vừa nói. Biết đâu giữa họ có mâu thuẫn xích mích gì với nhau không (?) Bao nhiêu suy nghĩ lộn xộn ngổn ngang. Văn đặt ra câu hỏi nghi vấn rồi tự bào chữa mà không tìm ra nguyên lý thỏa đáng. Cuối cùng Văn cũng đành buông xuôi thả nổi để mặc cho tâm hồn lang thang trở về vùng kỷ niệm:

Dưới ánh nắng chiều anh cùng Hằng thả dạo trong vườn quít, từng bước chân êm dềm trên lối cỏ. Hoa nắng rơi rụng đầy trên vai, trên tóc người yêu. Anh nâng niu đôi bàn tay dịu mềm bé nhỏ. Em cúi đầu chờ đợi những nụ hôn cho đôi môi

em hồng đượm duyên nồng, cho đôi tâm hồn cùng khát khao cháy bỏng.

Buổi đi vườn hôm ấy Hằng thì thầm nhắc nhở chuyện tương lai. Để rồi giờ đây một mình ngồi ngắm cánh chim bay tận cuối trời mà âm thầm chờ đợi, nhớ thương...

Đang suy nghĩ viễn vông bỗng nghe tiếng còi hú của chiếc xe cứu thương rú dài đến rợn người. Văn men theo chiếc xe vừa đỗ ngay phòng cấp cứu. Mọi người bu lại nhốn nháo làm trở ngại cho việc cứu thương. Văn xông xáo lao vào nạn nhân khiêng cáng tiếp tay với đồng nghiệp. Dù biết rằng đây không phải là phận sự của mình.

Thì ra đây là một cuộc vượt biên có vũ trang. Số người còn tỉnh, khỏe tưởng thuật lại: “Khi tàu chúng tôi rời bến Mỹ Long thẳng hướng ra khơi. Sắp vượt qua hải phận Quốc tế, tất cả đều vui mừng nô nức. Nhìn sóng biển dập dồn lớp lớp vô hạn tàu. Con tàu hăng say nhảy chồm trên ngọn sóng băng băng. Lúc này trong tàu có vài người đang say sóng cũng ráng trỗi dậy nhìn, họ trông ngóng tận phía trời Âu sắp tỏ rạng. Bỗng đâu tên thuyền trưởng bỏ ống dòm nhìn ngược về phía sau quát to:

- Nổ máy tối đa tăng tốc nhanh lên! Có dạng tàu khả nghi đang đuổi theo ta đó! Nhanh lên, nhanh lên cho qua kịp vùng biển tự do. Mọi người xôn xao vẻ mặt âu lo chẳng biết điều lành, dữ xảy ra (?)

Không đầy ba mươi phút sau - cơn sóng thần xuất hiện. Chiếc tàu tuần khơi của Công an biên phòng - tôi thấy trên giàn tàu lắt phất lá cờ đỏ sao vàng.

Tên thuyền trưởng ra lệnh chuẩn bị vũ khí kháng cự. Hấn thôi thúc con tàu bay nhanh trên mặt nước như ý của hấn.

Ba tiếng súng thị uy không làm cho bọn tội nạo núng, và nếu mạng cá chày chưa không đứng lại. Đấy giờ thật chẳng có ai biết về chuyện này cả. Và sau đó một tiếng nổ, một đống mây cột khói đã bốc cao ngọn lửa rồi tôi không còn biết gì nữa cả".

Văn thở dài ngao ngán cho những người ở đây. Anh đến bên giường nhân vừa tỉnh lại vì trải qua một cơn ác mộng. Trên gối có một chiếc khăn trắng một vết thương đang loét.

Văn như bị luồng ánh sáng chiếu vào, anh nhìn lại.

Trời ơi, anh trở mình đôi mắt vừa hé mở - vội từ từ khép lại. Đấy là một giấc mơ.

Đấy là một giấc mơ - Văn! Anh hãy tránh xa em đi, đừng lại gần.

Hằng Hằng đứng từ bên ngoài nhìn vào như bao nhiêu người khác.

Hằng đứng nghĩ ngợi. Hằng từ chối dục vọng. Văn từ chối dục vọng.

Bà lão bước vào dẫn theo đứa cháu gái đến bên giường của Hằng. Bà đứng lặng nhìn đứa con của bà đang nằm oằn oại trên giường mà không hề xúc động. Miệng bà nói gì không ai nghe rõ, nhưng đôi tròng mắt rưng rưng ngấn lệ chực chảy xuống đôi gò má nhăn nheo. Bà nói trong cơn tức tưởi.

- Thằng khốn nạn nó chết chưa mà mày còn nằm ở đây. Sao không giở đi theo nó qua bên Mỹ mà ở cho sung sướng tấm thân. Thứ cái đồ ăn cướp chứ cán bộ gì mà lợi dụng Hợp tác xã rồi ôm tiền của nhân dân bỏ trốn ra nước ngoài. Đã vậy còn rù quên thêm người khác cho mang họa cả đám vậy nè! Bà vừa khóc vừa kể lể.

Văn lặng lẽ bước ra ngoài. Sau lưng anh vẫn nghe tiếng con trẻ gọi mẹ - mẹ ơi!

- Ngoại ơi, mẹ con sao vậy ngoại, vì sao mẹ con nằm đây vậy ngoại?!

Văn vội vã bước nhanh về phía khoa Nhi - nơi có những đứa trẻ đáng yêu của anh. Nhìn những đứa trẻ hồn nhiên nằm ngủ say; môi của chúng đang hé nở nụ cười vô tư trong chiếc nôi thỏ nào.

Hình dáng cũ vẫn chập chờn như ảo ảnh xa mờ.

24-11-82

Ngày ấy bây giờ

Trần Hận sinh ra và lớn lên trong một gia đình nghèo. Cha mẹ anh sống nghề hạ bạc nổi trôi trên sông rạch bằng phương tiện rất thô sơ chỉ có vài món gọi là tài sản: một chiếc xuồng ba lá, một cây rở rẻ làm bằng cây tầm vông nan bằng tre, một cái giỏ, một cái lồng đèn làm bằng thùng thiếc cũ giống mũi chiếc xe hàng nên gọi là đèn mũi. Hằng đêm đến con nước ròng ba anh bơi xuồng ngược dòng đi trể tép. Đêm nào trúng lắm cũng được năm - bảy lít tép. Cái nghề này khả năng thu hoạch chỉ có chừng bấy nhiêu thôi, vì chỉ có những con tép bạc non khờ khạo yếu bóng vía nên khi cây rở rẻ chải động dòng nước làm nó hoảng hồn nhảy tóa xua lên xuồng.

Mùa trể bắt đầu từ đầu tháng 3 âm lịch đến cuối tháng sáu âm lịch. Những tháng tư, năm, sáu trời mưa nước sông lờ lợ tép bạc sinh sôi nảy nở càng nhiều. Ở miệt ven biển đất bị nhiễm mặn ruộng làm chỉ được có một mùa. Do đó khi hết mùa trể gia đình anh đổ xô ra đồng bươi xới miếng ăn trên ruộng đất nhà người - cuộc thuê, cấy mượn rất là cơ cực! Tuy vậy anh cũng không hề thiếu thốn, bởi anh là đứa con trai duy nhất nên dù nhà nghèo anh vẫn là quý tử.

Ở nông thôn chuyện học hành rất là nan giải. Trường học xa xôi cách trở năm bảy cây số. Hằng ngày lũ trẻ được

đến trường là điều thách thức trách nhiệm đối với những bậc làm cha, làm mẹ, đặc biệt là những gia đình nghèo. Ba mẹ của anh dù khổ cực túng thiếu trăm bề vẫn ráng lo cho anh ăn học đàng hoàng. Hai đứa tôi ngày ngày đi, về chung lối đùa nghịch đuổi bắt nhau trên đoạn đường quê ước vọng tràn trề, như dòng sông êm đềm lắng đọng phù sa dịu mát bóng dừa. Trẻ thơ hồn nhiên vô tư nào có vướng bận điều chi nếu như một buổi chiều kia không có sự kiện đau lòng xảy ra làm ly tán gia đình anh. Chiều tan trường về chúng tôi vừa đến đầu làng thì phát hiện trong xóm có nhiều người đứng, ngồi từng nhóm về mặt còn vương nét bàng hoàng căng thẳng. Từng ánh mắt nhìn như dán vào người, tôi linh cảm như có điều gì chẳng lành đã dành cho anh. Quả thật chẳng sai; tin ba của anh bị bắt vì có quan hệ với Việt cộng lan nhanh khi chúng tôi chưa kịp về đến nhà. Hôm đó là ngày đầu tiên anh bỏ học và cũng là bước ngoặt của cuộc đời anh.

Sau khi ba anh bị bắt đày đi Côn Đảo, mẹ của anh cũng bỏ quê nhà lên Sài Gòn tìm kế sinh nhai, mẹ gửi anh lại gia đình tôi. Ba tôi nhận lãnh dưỡng nuôi anh cho đến trưởng thành. Tôi và anh dù cùng chung sống trong một nhà, ăn chung mâm, ngủ chung mùng nhưng anh không thể xóa được mặc cảm, vì vậy mà tình cảm giữa tôi và anh cũng chỉ dừng lại ở mức giới hạn. Bức chấn vô hình đã làm cho Trần Hận luôn luôn thủ phận là người giúp việc trong nhà, mặc dù tuổi thơ tôi và Trần Hận có rất nhiều kỷ niệm đã khắc sâu vào ký ức không phai.

Trần Hận tính khí trầm lặng ít nói nhưng được cái nét siêng năng giỏi giẩn, tư chất thông minh. Tôi là đứa con trai út trong gia đình quen được nuông chiều và ỷ lại cha mẹ có của ăn của để nên tôi cứ mãi ăn chơi lêu lổng, học hành chẳng ra chi. Toán lớp nhất mà công thức tam suất tôi cứ ngồi gãi đầu

cẩn viết mãi tính không ra. Mỗi khi như thế tôi đều nhờ Trần Hận, mãi ý lại anh ta, đến khi anh nghỉ học tôi trở nên hụt hẫng và lấy làm tiếc rẻ. Tôi cố gắng mỗi năm lê lết qua từng lớp rất vất vả. Tôi cứ bịa ra cớ này, lý nọ trốn học để được cưỡi trâu đùa nghịch ngoài đồng với Trần Hận.

Những năm chiến tranh ác liệt, miệt Duyên Hải có rất nhiều mục tiêu để phi, pháo tuôn nhả đạn ngày đêm. Những lần bấy trực thăng, còng cọc bay qua ngang đầu, tôi cứ ngược cổ dõi mắt trông theo cho đến mút tầm nhìn. Từng cột khói đen cuộn cuộn tung lên nền trời mà phỏng đoán nơi đó là chốn nào, người dân ở đó sẽ ra sao? Hiển nhiên là xương máu sẽ đổ! Chiến tranh chết chóc tang thương.

Tôi miên man suy nghĩ, Trần Hận loay hoay bên đồng bập dề nước mà ba tôi đã lấy vợ; anh say mê gọt đẽo. Trên sân trời trong veo, một chiếc đầm già lượn lờ chao cánh Trần Hận ngửa mặt trông theo. Bất chợt anh ta chìa mũi súng bập dề lên miệng lẩm bẩm nguyên rủa, trông ánh mắt anh ta rất giận dữ. Thì ra nãy giờ Trần Hận gọt đẽo bập dề làm cây súng trường. Thích quá tôi chạy lại giật trên tay anh ta vừa xin vừa cướp. Trần Hận mỉm cười đột ngột hỏi tôi:

- Việt cộng, quốc gia mày ghét bên nào?

Tôi lúng túng trả lời:

- Bên nào cũng là người Việt Nam... tôi chỉ ghét chiến tranh thôi.

- Đồng ý, nhưng chiến tranh này do đâu mà có chứ?

Tôi ấp a, ấp úng mãi mà không tìm ra được câu trả lời. Trần Hận nhìn tôi thương hại.

- Thôi bỏ qua đi, mày thật ngu quá. Tôi mê cây súng nên chẳng hề tự ái. Trần Hận bỏ đi, tôi chẳng quan tâm. Chơi với súng một lát rồi cũng chán, nên tôi đi tìm anh ta. Khi tìm gặp anh đang ngồi bên đồng lá mà đôi mắt rưng rưng.

Thời gian người ta ví như bóng câu qua cửa sổ thật chẳng ngoa chút nào. Lụi xụi chẳng bao lâu tôi đã học xong lớp đệ tam và chuẩn bị thi tú tài phần một thì lệnh tổng động viên của chế độ Sài Gòn thúc gọi. Tôi như lục bình lênh đênh giữa dòng sông định mệnh, không định hướng được tương lai ngày sau sẽ ra sao? mặc cho nước cuốn xuôi theo... Tôi ghi tên theo học ngành y. Vất vả lắm tôi mới lấy được mảnh bằng cán sự y tế quốc gia. Ra trường tôi được điều về Bệnh xá Dân - Quân y của quận X. Tôi và Trần Hận xa nhau từ đó.

Cuối năm 74, tình hình chiến sự căng thẳng tôi tìm cách đi nghỉ phép dài hạn tạm lánh qua cơ sở khủng hoảng của đơn vị. Được sự chấp thuận có điều kiện của chỉ huy trưởng ký cho tôi mỗi tháng bốn tờ giấy phép thường niên để tùy cơ ứng dụng. Đêm đầu tiên tôi về xứ sở, không dám ngủ ở nhà nên đến xin ngủ nhờ trong ngôi chùa Phật. Vị đại đức tốt bụng xếp cho tôi một căn phòng đủ tiện nghi. Tuy đã an tâm, nhưng tôi không sao ngủ được. Có lẽ do lạ chỗ. (?) Nằm trần trọc mãi đến chừng nửa đêm tôi phát hiện có tiếng động lạ: dường như lao xao tiếng chân người qua lại với âm thanh sắt thép khua nhau lách cách. Tôi chưa kịp choàng dậy thì có một bóng đen xuất hiện sừng sững đứng trước mặt tôi. Tôi như bị thôi miên, nằm đờ người không cựa cựa nổi. Trời Việt cộng! Tôi hoảng sợ nghĩ bậy: Có lẽ nào đời mình ngắn ngủi đến vậy sao?! Tôi vừa định tâm thì được mời ra ngoài. Lúc đầu vì quá sợ hãi hai hàm răng tôi khua nhau lập cập như lên cơn rét. Khi nhận ra Trần Hận tim tôi mới ổn định nhịp đập. Anh tuyên truyền tình hình chiến tranh sắp kết thúc. Mỹ Thiệu sẽ bỏ cuộc trong nay mai.

Trần Hận khẳng định miền Nam sẽ hoàn toàn giải phóng. Tôi ngờ vực; có lẽ Trần Hận quá tự tin nên huênh hoang khoác lác (?). Trần Hận thuyết phục tôi hãy quay về tham gia cách mạng để góp phần giải phóng dân tộc, để chuộc lại thời gian lạc bước sai đường. Lúc này tôi đã hết sợ, trái lại tôi còn cho rằng anh giở giọng lên lớp. Tôi xem thường nên hứa càn cho qua, tôi hẹn ba hôm sau sắp xếp gia đình xong tôi sẽ đến đây để Trần Hận rước tôi đi. Anh dẫn quân đi rồi tôi đâm ra hối tiếc vì chọn nhầm cơ sở của Việt cộng mà xin ngủ nhờ. Sợ Việt cộng muốn tránh rớt cuộc rồi cũng gặp Việt cộng. Thật là rắc rối!

Sáng ngày hôm sau tôi cứ suy đi nghĩ lại: nửa muốn nghe theo Trần Hận, nửa không đành xa cách người tình đã hẹn ngày hôn phối. Vả lại cuộc sống của tôi đang an nhàn, vật chất phủ phê. Tội gì đây ải tẩm thân khổ cực, vào ra lửa đạn chết chóc vô lương. Cuối cùng vì thương bản thân mình, tôi quyết định: thà phụ lòng Trần Hận. Ba đêm sau đúng hẹn Trần Hận trở lại chùa tìm tôi. Không may cho anh bị lọt vào ổ phục kích của đối phương Trần Hận bị thương nặng suýt chút nữa bỏ mạng. Tôi bị kết án oan là đã tiết lộ tin cho giặc. Dù bị hiểu lầm tình ngay lý gian tôi vô cùng ân hận và lo sợ nên vội vàng trở về quận lỵ.

Sau trận bị thương nặng, ảnh hưởng sức khỏe rất nhiều. Trần Hận không thể tác chiến được nữa nên chuyển sang ngành y. Vừa phục vụ, vừa học bổ túc văn hóa.

Mùa xuân 75 chế độ Sài Gòn sụp đổ, lịch sử sang trang. Tôi lại gặp Trần Hận lần thứ hai trong trường hợp hết sức căng thẳng: Trần Hận tiếp quản cơ quan của tôi đúng với tinh thần đầy trách nhiệm, với hai tư cách: kẻ thắng, người thua. Chính nghĩa và phi nghĩa đã rõ ràng tôi vô cùng lo sợ. Nhưng đức độ khoan hồng của người cộng sản chân chính tình lý phân minh.

Trần Hận tỏ ra thông cảm tâm trạng của tôi nên không hề dă động gì về chuyện quá khứ. Vậy mà tôi vẫn không thể an tâm vì sự bội tín của tôi ngày nào đã để lại hậu quả cho anh mang thương tật. Sau buổi bàn giao Trần Hận mời tôi ở lại cộng tác với anh vì trong những ngày đầu còn bộn bề bận rộn, và tất cả công việc đều chưa ổn định. Cũng nhờ sự bảo lãnh của Trần Hận mà tôi được lưu dụng cho đến bây giờ.

Những ngày khó khăn sợ sệt cũng trôi qua, trạng thái tâm lý của tôi đã thẳng bằng trở lại. Nhân những lúc nhàn rỗi tôi và Trần Hận cùng ngồi uống trà tâm sự và tìm hiểu về sự lên án của nhà chùa cho rằng tôi đã làm lộ bề cơ sở. Tôi hỏi anh:

- Đêm ấy anh về chùa ngoài mục đích rước tôi, anh có kế hoạch gì nữa không? Thật tôi có lỗi...

Trần Hận xua tay, ngăn không để tôi kịp phân bày.

- Cậu cứ an tâm, chuyện này không có liên can gì đến cậu. Chẳng qua vì sự trùng hợp nào đó. Ngôi chùa ấy tôi vẫn thường xuyên lui tới, có lẽ chúng nó đánh hơi được cũng không chừng. Vả lại cũng tại tôi khinh xuất trong công tác vì ngôi chùa ấy chấp chứa rất nhiều thành phần. Đây cũng là bài học xương máu để chúng ta rút kinh nghiệm.

Tôi vẫn không thỏa mãn những điều anh phân tích. Dù gì thì nguyên nhân cũng có một phần lỗi do tôi. Nếu như tôi không hẹn thì Trần Hận sẽ không trở lại. Tôi tỏ vẻ ân hận nên thốt ra câu nói rất ngây ngô:

- Đêm ấy phải chi anh bắt dẫn tôi đi luôn thì bây giờ có lẽ mọi việc sẽ tốt hơn.

- Thôi chuyện đã qua rồi đừng nhắc lại nữa. Phần cậu từ nay gắng mà làm việc cho tốt để có thể phát triển với người ta.

Sống chung với Trần Hận được vài năm thì anh tiếp tục đi học bồi dưỡng chuyên môn, chúng tôi ít khi gặp nhau, một phần do sự cách biệt cương vị của mỗi người. Tôi an phận sống và làm việc không hề so sánh hoặc ước vọng cao xa. Tôi tự ví mình như một món đồ dùng bằng nhựa tái sinh, được người ta sử dụng cũng là quý lắm rồi. Nghĩ vậy nhưng đôi lúc cũng rất khó chịu vì một số ít người có tâm địa hẹp hòi vị kỷ phân biệt một cách nông cạn nên lỗ mắng phát biểu linh tinh. Tôi như người ngọ đạo không trách không hờn bởi vì tất cả mọi người đều là phạm tục chứ nào phải tiên Phật gì đâu! Vì vậy mà mấy chục năm qua tôi vẫn là người “gác chuông” ỉ ạch hoài một chỗ.

Tình hình kinh tế, xã hội ngày càng phát triển theo cơ chế đổi mới của đảng, tất cả đều công nghiệp hóa, hiện đại hóa; nhu cầu đòi hỏi cán bộ phải có năng lực, trình độ chuyên môn kỹ thuật cao, đáp ứng với sự tiến bộ của khoa học hiện đại. Thời gian không đầy năm năm sau Trần Hận đã tốt nghiệp bác sĩ và được bổ nhiệm trở về lãnh đạo cơ quan của tôi. Dưới sự lãnh đạo của giám đốc Trần Hận bệnh viện có chiều hướng phát triển và tiến bộ rõ rệt. Do anh biết sử dụng chất xám hợp lý, biết cách dùng người; phát huy nhân tố tích cực. Mạnh dạn và thẳng thắn với những phần tử xu nịnh bè phái, kém cỏi năng lực dùng thủ đoạn để thăng tiến bất chính. Anh biểu dương, khen thưởng thỏa đáng những ai có sáng kiến cải tiến kỹ thuật. Đặc biệt là sự quan tâm đến đời sống của công nhân viên chức, bệnh vực và bảo vệ quyền lợi của từng cán bộ nhân viên. Anh làm việc hết mình vì mọi người. Không hề lạm dụng quyền hạn để trục lợi, thụ hưởng cá nhân, lập trường của anh là làm việc theo nguyên tắc, nhưng rất linh hoạt thấu tình đạt lý. Với đức độ khiêm tốn, mẫu mực, giàu lòng nhân ái nên được toàn thể cán bộ nhân viên tín nhiệm và ủng hộ.

Suốt mấy năm làm giám đốc bệnh viện. Hàng tuần anh về thăm gia đình vào những chiều thứ bảy vẫn chiếc xe đạp sườn ngang là phương tiện duy nhất của anh. Lẽ ra cương vị của anh được quyền sử dụng ô tô nhưng anh không muốn.

Trong thời đại cơ chế thị trường, uy tín và tình cảm được thể hiện bằng bia bọt và phong bì, cho nên trong mọi giao dịch quan hệ công tác anh không biết uống rượu là một thiệt thòi. Rượu đối với anh là một loại độc dược thế nên anh luôn thể hiện phong cách người thầy thuốc luôn tận tụy với công việc, say mê nghiên cứu y học để cập nhật kiến thức khoa học hiện đại ứng dụng chuyên môn phục vụ bệnh nhân. Chính vì lẽ đó mà những người thuộc trường phái thực dụng thích tiêu cực đều cho rằng anh là người lập dị, họ xuyên tạc lăm điều nhằm triệt hạ uy tín của anh. Nhưng chân lý của người cộng sản trong anh vẫn ngời sáng đức độ bao dung.

Những năm gần đây sống và làm việc với anh tôi luôn vững niềm tin. Phấn đấu vượt khó khăn, hoàn thành nhiệm vụ xuất sắc, tôi được tập thể giới thiệu đứng vào hàng ngũ đảng viên. Đó cũng là niềm vui và tự hào của riêng anh đối với tôi. Và tháng ngày tươi đẹp đã hé mở cho tôi một hướng đi đến tương lai xán lạn thì lại là những chuỗi ngày cuối của đời anh khi sự sống trong anh chớm lụn tàn. Bệnh tật luôn hành hạ thân thể của anh vốn đã nhiều từ vết bom đạn chiến tranh. Thương tích luôn tái phát ngày càng trầm trọng thêm, trong khi trí tuệ và tinh thần vẫn còn minh mẫn và nồng nhiệt hăng say. Anh buộc phải nghỉ dưỡng sức. Trong những ngày này anh thường nhắn nhủ tôi: Sống phải có lý tưởng và phải biết rèn luyện ý chí - không ngừng học hỏi. Hoài bão của anh đã đạt được như bây giờ anh cũng chưa lấy làm mãn nguyện. Hãy bước tiếp chặng đường còn lại của anh.

Chạy trốn quá khứ

Cả tháng nay anh em thằng Khỉ nhỏ lo hì hục xây nhà, sửa sang vườn tược chuẩn bị đón Việt kiều: Khỉ lớn - anh cả của tụi nó từ Mỹ quốc sắp trở về. Hôm trước cách đây vài tuần tôi có dịp theo đoàn đi công tác chỉ đạo tuyến ở huyện có ghé lại nhà nó chơi. Lúc đó ngôi nhà xây cũng gần xong. Nghe nói ước tính gần hai trăm triệu đồng. Tất cả mọi chi phí đều do anh nó tài trợ. Ở nông thôn hiện nay tình hình kinh tế có nơi còn rất khó khăn. Chỉ riêng những gia đình có thân nhân Việt kiều thì họ phát lên nhanh như điều gặp gió.

Để chuẩn bị đón thằng Khỉ lớn, tôi nghe anh em Khỉ nhỏ bàn tính, lo từ cái ăn, cái ngủ, thậm chí đến cái cầu xí. Nay nhân dịp này nó xây riêng cái toa-lét đúng tiêu chuẩn rất lý tưởng. Căn phòng ngủ được kê chiếc giường hộp rất mô-đen. Nệm mút, chăn, màn, gối thêu hoa... tất cả đều mới toanh phù hợp với vật dụng bày biện trong phòng. Chiếc điện thoại đã mắc xong, chỉ còn thiếu cái máy điều hòa nhiệt độ nữa thì có thể sánh với phòng ngủ của các khách sạn cao cấp trong tỉnh. Tôi bỗng dưng suy nghĩ: đồng tiền thật sự vạn năng có thể biến đổi thân phận của con người nhanh như vở diễn trên sân khấu.

*

Quang cảnh ngoại ô thoáng đãng. Ngôi nhà hai tầng mới mọc lên giữa khu vườn sum sê hoa lá tôn vẻ đẹp một vùng quê đất mới hồi sinh. Ngọn chướng thông thoáng, ánh mây lãng tử tản mạn trôi giữa sân trời lồng lộng. Thảm lúa vàng lả lướt; gợn gợn sóng chập chùng. Cỏ hoa hòa quyện hương lúa nồng nàn. Từng cánh én chao nghiêng lượn bay trong nắng mang tin xuân đến cho mọi người. Tâm hồn tôi phơi phới cảm nhận niềm vui rạo rực tuổi chớm hồi xuân.

- Từ Quốc lộ 53 rẽ vào ngôi nhà khoảng vài chục mét. Vừa bước tới đầu ngõ, tôi đã thấy xôn xao đáng người. Họ đang tổ chức tiệc liên hoan, đặc biệt mừng ngày đoàn tụ của anh Việt kiều. Mặc dù được lời mời của gia đình, tôi vẫn thấy ngại ngùng. Tôi dùng dằng từng bước trên lối đi lòng miên man suy nghĩ. Tâm trạng tôi bỗng trở nên lạ thường. Rốt cuộc đến nơi tôi đã đến. Vừa bước chân lên thêm nhà, Khỉ nhỏ bước ra nắm lấy tay tôi niềm nở, nó cặp lấy vai tôi đi vào trong.

Khỉ lớn ngồi chễm chệ đang thao thao chuyện kể, hấn luôn miệng phô trương cuộc sống văn minh, giàu sang của Mỹ, không đếm xỉa gì đến tôi. Tôi đứng xớ rớ sượng sùng. Khỉ nhỏ loay hoay tìm cái ghế vừa bô lô mới mọc, nhờ vậy tôi cũng thấy đỡ ngượng ngùng. Nó ấn vai tôi ngồi xuống chiếc ghế nó vừa tìm được đặt chen vào bàn. Khỉ nhỏ giới thiệu tôi với mọi người. Lúc này Khỉ lớn mới để ý đến tôi. Nó nâng lon bia ướp lạnh cùng vào lon bia trước mặt tôi ra hiệu rồi đưa lên miệng tu một hơi, mặc kệ tôi có uống hay không. Hấn đặt lon bia xuống bàn với tay lấy giấy lau miệng, thao tác xem rất điệu nghệ. Xấp giấy tỏa mùi hương thơm phức.

- Dạo này anh làm gì?

- Chưa biết nó hỏi ai, nên tôi bợ ngợ. Nó nhìn tôi hất mặt như xác nhận. Khỉ nhỏ vội đỡ lời.

- Anh Tư con đi Hai, chắc anh quên?

- Làm sao quên, anh Tư chính hồi trước làm ở trạm xá của xã đó mà...! - Sao dạo này lương bổng mỗi tháng được bao nhiêu?

Tôi rất khó chịu mỗi khi ai hỏi đến chuyện này. Huống chi kẻ hỏi lại là Việt kiều. Giữa đám đông tôi cố gắng tỏ ra lịch sự trả lời cho qua:

- Chỉ vài trăm thôi.

- Vài trăm là bao nhiêu? Ngàn, hay đồng. Ô... mà ngàn hay đồng cũng thế thôi. Chắc khoảng chừng năm mươi đô la chứ hả?

- Tôi ừ cộc lốc. Không biết do men rượu hay do câu hỏi ấy mà hai tai tôi nghe nóng ran. Trước tình huống này không khéo sẽ bị mang tai tiếng, tôi gượng cười tự xoa dịu và đính chính.

- Ở Việt Nam tôi quen xài tiền Việt Nam, tiền đô la tôi không rành.

Khỉ lớn tiếp tục lý sự:

- Tôi về Việt Nam lần này định tìm cách làm ăn. Nếu anh thích thì hợp tác với tôi có lẽ sẽ khá hơn anh đi làm cho nhà nước. Sắp tới đây tôi sẽ mở công ty trách nhiệm hữu hạn tại Sài Gòn.

- Thôi chuyện đó tính sau. Tôi đến đây trước là chung vui với gia đình, sau có chút việc muốn bàn với dì Ba. Không biết dì Ba có khỏe không sao nãy giờ tôi không thấy?

- Má em ở nhà sau, chắc nãy giờ không hay anh tới. Khỉ nhỏ trả lời tôi rồi bước xuống nhà dưới. Tôi vội vã men theo để tránh chuyện bực mình.

Vừa bước tới ngưỡng cửa nhà sau đã nghe dì Ba oang oang nói, cười hê hê. Có lẽ trong đời hôm nay là ngày dì vui nhất. Nghe Khỉ nhỏ báo có tới đến chơi. Dì quay lại chào tôi về rất kích thích.

- Thằng Tư đến hỏi nào, sao không ở nhà trên chơi với Nam Việt cho vui? Nhìn mặt tôi khó hiểu. Dì phân bua tiếp: - Thằng Khỉ lớn đó! Tên của nó bây giờ là Nam Việt. Gọi Khỉ này, Khỉ nọ nó không chịu à ghen! Mèn ơi em nó ở Mỹ quen rồi bây giờ về đây thứ gì nó cũng sợ bị ngộ độc. Phải kỹ lưỡng mới được. Mình ở đây ăn uống quen bụng rồi. Thịt, cá, rau trái bây giờ độc lắm! Thằng Nam Việt về đây mấy ngày nay chẳng dám ăn món gì vô miệng chỉ ăn bánh Xăng uy, xăng uyýt gì đó với bơ, sữa của nó ở bên mang về. Nước nó cũng chỉ dám uống nước suối không hề. Bữa nay dì luộc mấy con gà thiên của nhà nuôi sẵn để dành, định ép nó ăn vài miếng.

Dì lảng xãng lịch xịch tới lui dặn dò mấy chị phụ bếp ra về rất quan trọng. Chợt dì quay lại hỏi tôi miễn cưỡng:

- Nghe nói thằng Tư mày muốn bàn với dì chuyện gì? Mèn ơi!... Thằng Nam Việt lúc trước nó gởi về cho dì mấy lần có hai chục ngàn đô hà. Mấy đứa em nó tài khôn xây cất cái nhà hết ráo trời. Con coi nhà có mấy người đâu mà nó xây làm chi mà rộng mênh mông vậy đó!

- Dì hiểu lắm rồi! Ý con muốn bàn với dì là chuyện cái mộ của dượng Ba. Mấy năm nay đất quanh chân mộ bị xói mòn sạt lở quá nhiều. Mộ của ba con cùng nằm kề sát bên. Con định làm lại mộ cho ba con, sợ động đến mộ của dượng Ba nên con bàn với dì xây mộ cho dượng Ba luôn thể. Sẵn kêu thợ làm một lượt rất tiện lợi, dì nghĩ sao?

- Cha!... Chuyện này khó lắm nghe con. Phải cẩn thận coi ngày tháng hoàng, làm càng không nên đâu!

- Nèn, không tùy dì quyết định. Phần con đã chọn ngày khởi công rồi.

Đúng lúc Khỉ lớn xuất hiện. Nhìn vẻ khẩn trương của dì nó thắc mắc hỏi:

- Chuyện gì quan trọng vậy?

- Anh Tư con nãy giờ bàn với má định làm lại mộ của ba con. Sẵn đây ý kiến của con thế nào?

Nó nhìn tôi hỏi:

- Chẳng bao nhiêu, năm trăm đô đủ hôn? Nếu có thể tôi gởi tiền cho anh lo liệu giùm được chứ?

- Đây là nghĩa vụ của chú, là tấm lòng hiếu thảo không thể dùng tiền mua được. Chú muốn được ai thì muốn chứ riêng tôi không dám nhận.

- Vậy thôi, để sáng mai tính. Bây giờ tiếp tục nhậu chứ! Bộ anh uống rượu đế quen, nay gặp bia đội phải không?

- Không phải đội, nhưng uống rượu đế ngon hơn, dù sao cũng đậm đà nhân nghĩa và nồng nàn tình cảm quê hương, nên tôi thích vậy mà...!

- Anh nói xa, nói gần chỉ cho mệt. Tình nghĩa, quê hương... cho lắm rồi vẫn nghèo mạt kiếp.

- Thôi! Hai đứa bây tranh luận chi nhiều, anh em mất vui. Được rồi để ngày mai đi đến nơi xem rồi hãy tính.

Dì tôi can ngăn. Khỉ lớn càn tỏ ra ngang bướng.

Con đường về quê tôi ngày xưa lầy lội; lổm chổm ổ gà, nay phẳng phiu láng nhựa. Hàng cột giăng giăng dẫn nguồn điện sáng về tận xóm thôn. Ngôi trường vách đồ cột xiêu - nơi tôi và Khỉ lớn ngồi lượm từng chữ i tờ, nay đã trở thành ngôi

trường cấp II của xã rất khang trang. Địa giới dân cư giãn rộng ra đồng ruộng; nhà cửa mọc lên san sát. Tất cả đều khoác lên một vẻ đẹp trù phú. Khỉ lớn ánh mắt luôn ngơ ngàng vì sự đổi thay xa lạ. Đến nơi dừng xe lại nhà tôi rồi cùng nhau thả bộ trên con đường làng quang đãng. Hàng tre đứng nép mình nhường rộng lối đi. Khung cảnh khu nghĩa địa luôn hoang vắng, hôm nay lao xao bóng người tới lui viếng mộ nên mất vẻ cô tịch.

Theo lệ hàng năm vào những ngày cuối tháng chạp thì những người đi sinh cơ lập nghiệp ở phương xa cũng quay về đến đây tảo mộ. Họ quét vôi, đắp mả, phát hoang cỏ dại, cúng kiến ông bà gọi là hiếu nghĩa. Con đường đã trở nên quen thuộc đối với những ai đã chôn nhau cắt rốn ở nơi này.

Khỉ lớn với tôi là anh em bạn dì. Tôi con của người thứ hai. Nó con của người thứ ba. Lẽ ra nó phải gọi tôi bằng anh nhưng nó lớn hơn tôi một tuổi nên không khoái gọi tôi bằng anh, mặc dù thuở nhỏ tôi với nó rất gắn bó thân tình. Tuổi mười bốn, mười lăm Khỉ lớn đã thôi học đi phiêu bạt khắp đó đây. Nhà nghèo nó phải đi làm cu-li phụ hồ. Dần dần trở thành thợ giỏi - Những năm còn ở Việt Nam nó đã từng xây mộ mướn cho nhiều người tại nghĩa địa này. Nhìn vẻ mặt trầm tư ra chiều suy nghĩ, chắc có lẽ nó đang hồi ức lại những kỷ niệm thời trẻ dại, khốn khổ của nó, cho nên suốt quãng đường dài không nói với tôi một lời.

Mỗi người đang đuổi theo ý tưởng riêng. Bỗng dưng tôi nhớ lại những ngày đưa tiễn dưỡng tôi, ba tôi về nơi yên nghỉ cuối cùng trên đoạn đường này để đến nơi an nghỉ. Tôi gợi chuyện hỏi:

- Khỉ à! Chú mày còn nhớ ngày dưỡng Ba mất không?

- Nhớ chớ sao không.

- Nhưng có nhớ rõ nguyên nhân nào dưỡng Ba chết? Nó nhìn tôi tỏ vẻ nghi ngờ - Nếu quên tôi kể chú nghe.

- Chuyện ấy tôi có biết. Anh muốn nhắc lại để làm chi, chiến tranh mà! Đã ba mươi năm rồi còn gì.

- Còn chứ! Còn nguồn cội, còn quê hương, còn bản chất của người Việt Nam sống có thủy, có chung, hiếu trung thấm đậm nghĩa tình. Cuộc sống giàu sang, văn minh thực dụng kiểu ngoại lai là sự thoái hóa tình cảm con người, trở thành vong bản phi nhân. Chú mày có biết không ngày xưa dưỡng Ba chết tất cả mọi người, ai cũng ngỡ là do đạn lạc. Chứ sự thật là thời đó xứ của mình là vùng tác xạ tự do của quân đội ngụy. Bao nhiêu quả đạn pháo binh còn thừa lại sau mỗi cuộc hành quân chúng đều bắn trút xuống quê mình. Chúng nó quen gọi là tọa độ *bắn không quan sát*. Chẳng may lúc đó dưỡng Ba đang cuốc đất ngoài đồng hứng trọn loạt đạn pháo chết rất thê thảm! Đối với bọn Mỹ, ngụy xem đây là một mục tiêu thực tập, thể nghiệm kỹ thuật pháo binh. Sau khi kiểm chứng kết quả có người chết (thường là người dân vô tội) thì chúng dễ dàng chạy chối trách nhiệm là đổ thừa do pháo lạc. Còn nỗi đau nào hơn khi dưỡng Ba đang căm cui cuốc xới nào hay biết gì khi mạng sống của mình có kẻ đang điều chỉnh máy ngắm từng ly giác để kết liễu cuộc đời!

Khỉ lớn bịt tai lại trợn mắt nhìn tôi rồi thét lớn:

- Tôi không muốn nghe, anh đừng kể nữa!!!

Đột nhiên nó lao nhanh về phía trước như chạy trốn. Nó muốn chạy trốn quá khứ chăng?

Cuối năm 1997

Hồi hương

Trải qua một đêm trực làm việc căng thẳng thân thể tôi mệt mỏi rã rời. Bước ra khỏi phòng bệnh đi chậm chậm dọc theo dãy hành lang thoáng mát hương hoa sứ trắng quện theo gió mùi thơm dịu ngọt, tôi nghe tinh thần sảng khoái dễ chịu. Khuôn viên bệnh viện đủ loại hoa kiểng khoe màu rực rỡ. Tôi đang trông chờ người đến nhận trực, thì ngoài cổng có người xuất hiện lần bước đi vào. Biết chắc không phải là đáng của những người tôi trông đợi, nhưng không vì lẽ đó làm tôi thất vọng.

Trước mắt tôi là bà lão và con chó - Bà lão đầu trần đi chân không, lưng bà còng xuống chín mươi độ. Thân thể gầy guộc lưng nhô cao trong chiếc áo nỉ cộm những đốt xương sống. Bà di động trông rất chậm chạp, đi khoảng vài mươi bước bà lại ngẩng mặt lên một lần để định hướng cho những bước tiếp. Trước mặt bà là con chó mực - miệng cắn chặt quai giỏ xách cói. Không biết đựng vật gì trông khá nặng.

Con chó chạy như ngựa phi nước kiệu, cứ mỗi đoạn chừng mười bước nó dừng lại một lần đợi bà lão. Tính hiếu kỳ, tôi cứ đứng trông theo bà lão và con chó cho đến khi khuất dạng. Tôi cảm thấy vui vui vì con chó khôn ngoan hiếm có. Hình ảnh ấy đã gợi lên trong trí tưởng tôi tình người và cuộc sống mà ngán ngấm vô cùng.

Buổi chiều nhạt nắng, hàng cây dương liễu đổ bóng dài trên thảm sỏi. Khung cảnh bệnh viện ngày chúa nhật thật đìu hiu vắng vẻ, thiếu những chiếc áo trắng nhớn nhoe qua lại của y sinh và nhân viên phục vụ. Những chiếc ghế đá kê dưới tán cây từ các lối đi lác đác vài người bệnh đang ngồi hóng mát. Nhìn họ tôi chợt nhớ đến bà lão và con chó nên quyết đi tìm.

Dãy nhà khuất trong những lùm cây um tùm, tôi đoán chừng bà lão đang ở một trong những căn nhà gần như hoang phế đó.

Khi tôi bước chân vào “lãnh địa” của bà thì con chó mực chạy ra đón ngăn tôi, nó hăm hực tỏ thái độ không bằng lòng để tôi xâm phạm vào “giang sơn” của nó. Tôi cố làm ra vẻ thân thiện, nó càng dữ dằn hơn. Tôi nản quá! Nếu không có bà lão can thiệp chắc tôi đã quay trở lại.

Đối với công nhân viên chức ngày chúa nhật gần như ai lãng phí thời gian, nhất là các đồng nghiệp của tôi giờ này đang lo “hái bạc”. Đồng tiền là huyết mạch - là sự sống ai không ham? Nhưng đối với tôi bà lão và con chó lại càng hấp dẫn hơn. Ngồi suốt buổi chiều nghe bà tâm sự mới rõ ra bà là mẹ của thằng Bửu Thiều người đồng hương với tôi. Thằng bé mà ngày xưa ngồi chung lớp ở trường làng - Một cây nghịch phá nhất xứ.

Đôi tròng mắt của bà rướm rướm như hai trái nhãn chín vừa bóc vỏ đang xoáy sâu vào không gian nhìn về quá khứ như tìm kiếm hình dáng những người thân yêu của bà. Tôi thả hồn theo dòng hồi tưởng qua từng lời kể - Những hình ảnh xa xưa lần lượt hiện rõ trong tôi một vùng trời quê hương đầy kỷ niệm của tuổi thơ.

Cuộc đời bà cũng lắm truân chuyên - Trải qua mấy cuộc tình trắc trở mới gặp người chồng sau cùng là ông Bảy Đá. Ông ấy đã một thời nổi danh tay “anh chị” - Thủ lĩnh của

nhóm ăn chơi... Chắc có lẽ vì ảnh hưởng di truyền nên thằng Bửu Thiệu ngày nay “quậy” cũng vang lừng. Bà lão được người được nết chẳng để mịch lòng ai. Ông Bảy Đá qua đời lúc thằng Bửu Thiệu vừa tròn sáu tuổi. Cuộc sống mẹ con bà chỉ nhờ vào cái quán bì cuốn bán quanh năm. Bà khéo ăn, khéo ở nên mẹ con sống tương đối đủ đầy. Căn nhà mái tôn vách ván ông Bảy để lại bà khỏi phải lo nắng lo mưa, thay lá đổi kèo... Thằng Bửu Thiệu lớn lên trong sự yêu thương đầm ấm ngọt ngào của mẹ. Sự nuông chiều vô ý thức của bà đã làm cho nó có điều kiện phát sinh hư hỏng. Càng ngày nó chẳng thiết chi đến chuyện học hành, chỉ lo đàn điểm rượu chè bài bạc. Không có loại bài nào mà thằng Thiệu không biết. Những trò chơi gian lận đủ cách... mảnh nào thằng Bửu Thiệu cũng sành sỏi đến mức điêu luyện.

“Cờ bạc là bác thằng bần” cổ nhân nói không sai. Những đêm thua cháy túi là sáng ngày bà phải chịu cực hình với đứa con khả quý. Đồ đạc trong nhà lần lượt ra đi thay cho bà được yên thân ở lại.

Bửu Thiệu ngày tháng sống bám vào sòng bạc vui cuộc đồ đen. Tên tuổi của nó được nhiều người chú ý. Rồi một đêm kinh hoàng xảy ra không ai ngờ thằng Bửu Thiệu là thủ phạm gây ra án mạng. Đêm đó trong sòng bài có tên Tống Triệu khét tiếng ác ôn đã nhiều lần thoát chết vì phách cách mạng. Ông ta phát hiện thằng Bửu Thiệu chơi bài gian lận nên nổi cáu dọa bắn thằng Bửu Thiệu. Dè đâu thằng Bửu Thiệu liều lĩnh ấu đả với ông ta, chẳng may súng cước cò nổ viên đạn xuyên lồng ngực Tống Triệu chết gục tại chỗ. Vì nó mà một số người chịu vạ lây, kẻ bị thương người bị bắt. Còn nó thì chạy trốn ra vùng giải phóng.

Thằng Bửu Thiệu biệt tích không bao lâu thì tới ngày “Ba mươi tháng tư bảy lăm” nó lù lù trở về tự nhiên được

phong cán bộ nắm chính quyền... Vì có công diệt Tề - Ngụy ác ôn. Trình độ yếu kém không am hiểu phương thức làm việc, sẵn quyền lực trong tay - Mỗi khi giải quyết vấn đề gì mà dân chúng đối kháng nó thường dùng những ngôn từ thô thiển để chụp lên đầu người ta chiếc mũ phản động. Nhờ dễ sai, dễ khiến nó luôn được thăng quan tiến chức mặc tình hưởng thụ. Địa vị - Vật chất - Gái đẹp là món mồi ngon cám dỗ, nó như con thiêu thân thấy ánh đèn nhấp nháy thì cắm đầu lao tới. Túi tham những người như nó không sao chứa hết những lời nguyên rủa của nhân dân. Tham vọng đã làm cho nó mù quáng đánh mất nhân tâm.

Sự thành đạt cho dù không phải do tài năng nó tạo ra, bà cũng bằng lòng vui với niềm vui đã được. Bà mơ ước bình thường như bao nhiêu người mẹ mong sớm có người thương yêu nó để bà có cháu nội ẵm bồng. Ấy thế mà bà vẫn cứ mãi đợi chờ. Cho đến một ngày tin thằng Bửu Thiều bỏ quê hương, bỏ luôn cả bà để vượt biên bà như chẳng còn thiết sống. Từ đó cái quán bì cuốn vắng chủ không người lai vãng. Căn nhà niêm phong lại thách thức thời gian không bao lâu cũng thay người đổi chủ - Bà rày đó mai đây chùa nào bà cũng đến những mong tìm “Bồ Tát Quan Thế Âm” cứu khổ nạn tai cho đứa con yêu quý của mình.

Thời gian cứ trôi qua... Trôi qua, dưới quê tôi ai cũng ngỡ là mẹ con thằng Bửu Thiều đã chết vì số người vượt biên sau này tin tức... gửi về thường xuyên, kể cả Việt Kiều về nước cũng nhiều, thế mà thằng Bửu Thiều vẫn bất vô âm tín.

Tôi vì mãi mê vùi đầu vào sách vở, cầm cúi thi trượt nhũn trượt lúi đến khi lấy được mảnh bằng về đây nhận công tác mất ngót chục năm trời và tình cờ tôi phát hiện ra bà lão - Hỏi thăm mới biết bà là một bệnh nhân đặc biệt được ở bệnh viện này từ nhiều năm nay. Hằng ngày khi nào khỏe bà quét dọn

vệ sinh phòng trại sạch sẽ. Thân nhân thăm nuôi bệnh thấy vậy ai cũng thương - người cho tiền, người cho gạo ăn không hết.

Bà tự chọn một căn chung dãy nhà kho phế liệu để làm nơi trú ngụ. Ai cũng nghĩ rằng bà không sống bao lâu nữa. Vì vậy mà chẳng ai khó dễ chi bà.

Trăng thượng tuần nằm vắt vẻo trên nền trời trong veo - xuyên qua kẽ lá ánh sáng mờ nhạt. Con chó quẩn quít chân bà lão ra vẻ âu yếu, tôi cảm nhận nó là niềm vui duy nhất an ủi bà. Nhìn bà lão tôi không khỏi xót xa, nhưng vì cẩn thận nên không tiết lộ cho bà biết tôi là ai, chỉ thầm nghĩ sẽ tìm cách giúp đỡ bà. Từ già bà ra về - Bà lão tiễn tôi bằng một tràng ho sặc sụa.

x

Quả đất xoay tròn xoáy mòn vạn vật. Căn nhà bà lão cũng già nua theo năm tháng. Cây nhãn đứng nép mình bên vách tường loang lổ cành lá phủ trùm lên mái ngói như đe dọa sẵn sàng xô ngã căn nhà bà lão bất cứ lúc nào. Bà lão cô đơn, vĩnh viễn không còn cô đơn nữa. Bà đã phiêu du nơi miền cực lạc, nếu như có cõi niết bàn (?) bà sẽ mỉm cười khi nhìn lại kiếp người đang thay nhau giật giành sự sống bằng những thủ đoạn gian manh hiểm độc. Sẵn sàng nô lệ đồng tiền, vật chất... lặn ngụp trong vũng bùn danh lợi để rồi ngày cuối cuộc đời chắc gì được thanh thản như bà. Bà lão chết trong cơn khái huyết, chết âm thầm không ai hay biết. Khi tôi phát hiện bà chỉ còn là một bộ xương da bọc lạnh cứng.

Việc an táng bà lão do phòng thương binh xã hội, người ta tẩn liệm bà lão trong cỗ quan tài thô sơ lỏng lẻo. Như cảm được cảnh biệt ly tình người nghĩa thú, con chó chạy quanh chiếc quan tài ngơ ngác làm cho nhiều người xúc động.

Anh phu xe lỗi đảm nhận việc chôn cất bà lão, anh được trả công bằng tiền mặt do phòng thương binh xã hội chi xuất. Mảnh đất bà yên nghỉ cuối cùng tùy thuộc vào anh phu xe tự chọn. Chứng kiến cảnh trạng này tôi rất tủi lòng và thậm lo cho số phận con chó rồi đây biết sẽ về tay ai?(!)

Ngày đầu tuần nhiều việc bận rộn, vừa thăm khám bệnh vừa bổ túc hồ sơ bệnh án, tôi loay hoay suốt buổi sáng. Mới được rồi tay thì nghe tin có người cần gặp. Cố nhớ xem tôi có hẹn với ai? Vừa bước ra khỏi phòng bệnh đã gặp một người đàn ông khề gật đầu chào. Bộ đồ tương đối mới nhưng không che lấp được nét khắc khổ của anh ta.

- Thưa bác sĩ... Tôi có chuyện muốn nhờ sự giúp đỡ, cảm phiền bác sĩ dành cho tôi vài phút để trình bày...

Tôi nhạc nhiên chẳng hiểu anh ta là ai, gặp tôi có việc gì? Đang phân vân hần nói tiếp:

- Vừa mới trở về... được biết bác sĩ có thể giúp tôi tìm lại những gì tôi cần thiết nhất!...

Những nếp nhăn chuyển dạng trên gương mặt hần lên nét thống khổ của người vừa chấn thương tâm lý, cổ họng như không chịu nhả ra những lời mà hần đang muốn nói. Chắc là anh ta mang bệnh trạng chi đây? Chứ ngoài ra chẳng có gì liên quan đến tôi, tôi tự tin như vậy.

- Được rồi! Anh cần gì mời anh sang đây ta nói chuyện nhé!

Thật ngỡ ngàng khi nhận ra Bửu Thiều - Một con người rất thật là người mang tâm trạng kẻ khốn cùng - Tủi then và hối tiếc thể hiện rất phức tạp trong ánh mắt, nụ cười mà hần cố nặn ra vẻ tự nhiên.

Gần chục năm rồi còn gì! Một người chối bỏ quê hương, đoạn tuyệt cội nguồn đuổi theo ảo tưởng... đã phí uổng một quãng đời ở trại tị nạn Thái Lan hẳn anh ta đã thấm thía cuộc đời và lẽ sống. Tình người! Quê hương - hạnh phúc khi ta chấp nhận thì đã có, tham vọng cao hơn sẽ mất, đôi khi bản thân cũng không còn.

Chương trình tái hội nhập người di tản (E C) đã thức tỉnh hẳn nhận ra. Đất sống là quê hương nên quày quả trở về, thì người mẹ suốt đời khổ cực vì hẳn cũng đã mất. Một tình cảm thiêng liêng quý báu trên đời này không có chi sánh bằng thế nhưng ít kẻ biết tôn trọng giữ gìn!

Chiều hôm đó tôi đưa Bửu Thiều đi viếng mộ bà lão. Con chó từ ngày bà lão qua đời nó sống với tôi đến nay trông nó già đi rất nhiều nên kém vẻ linh hoạt. Cũng chiếc xe lôi ngày nào anh phu xe đưa bà lão về nơi yên nghỉ cuối cùng, chỉ có anh ta mới tìm ra được mộ của bà. Chúng tôi ba người. Con chó giờ đây được tôi nhân cách là một thành viên đi cùng. Bửu Thiều không buồn quan tâm đến nó, khi tôi kể lại tình người mà nó đã thể hiện và được bà lão xem như đứa con yêu quý nhất đời để thay cho người con ruột thịt. Bửu Thiều gục đầu bên mộ không hơn gì nắm cỏ không ai vun đắp đã lặn bằng mặt đất, đôi mắt u ẩn nỗi buồn vô tận, hẳn thốn thức từng cơn xúc động khi nhìn con chó quanh quẩn bên tôi.

Trà Vinh, ngày 02-03-1992

MỤC LỤC

1 - Hoa trắng nở về đêm	5
2 - Cánh hoa màu tím	14
3 - Bức tượng khỏa thân	21
4 - Chuyện một phiên trực	29
5 - Võ mộng	37
6 - Ngày ấy bây giờ	47
7 - Chạy trốn quá khứ	55
8 - Hồi hương	62